

Η θεϊκή προσταγή που στο διάβα των αιώνων έγινε ανθρώπινη ικεσία. Ενώ θα έπρεπε να είναι απαίτηση. Σε όλα τα μήκη και πλάτη του πλανήτη. Σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας. Σε όλο το αντιληπτό εμβασμό της ανθρώπινης εμπειρίας, του πόνου, της αγανάκτησης και των αναπάντων ερωτηματικών.

Γεννηθήτω φως! Λοιμοί, λιμοί, σεισμοί, καταποντισμοί, πόλεμοι, πυρ και μάχαιραι από κτήσεως κόσμου προσδιόρισαν αιώνες, εποχές και χρόνους. Επ' εσχάτων δε των χρόνων ενέσκηψε (ή μήπως εφευρέθηκε;) η τρομοκρατία.

Με ορόσημο την κατάρριψη των διδύμων πύργων της Νέας Υόρκης. Και πάνω που αρχίσαμε να χωρίζουμε τον χρόνο σε προ και μετά το τρομοκρατικό χτύπημα εποχή, ήρθε ο φονικός σεισμός και το παλιρροϊκό κύμα στη Ν.Α. Ασία να οριοθετήσει μια άλλη εποχή.

Με μια απουσία ευτέλειας στην περιγραφή του, σε μια γλώσσα απροσδιόριστη. «Τσουνάμι» το είπαν. «Τσουντσουνάμι» σάρκασε ο λαός, συσχετίζοντας το γεγονός με τα «Σόδομα και τα Γόμορρα» του πορνουρισμού.

Γεννηθήτω φως... γενικώς

Όμως ανταποκρίθηκε στην έκκληση και έσπευσε στην βοήθεια, που έφερε από τις πρώτες χώρες της Ελλάδας. Και εδώ είναι το μεγαλείο και η ειδοποιός διαφορά. Η βοήθεια δόθηκε από το υστέρημα των σεισμοπλήκτων πολιτών της, των ανέργων, των πενομένων Ελλήνων που αντιστέκονται, όσο και αν αντιστέκονται ακόμα...

Από την άλλη πλευρά, τα γνωστά κοράκια του πολέμου έσπευσαν πάνω από τα ερείπια και χωρίς ντροπή δήλωσαν ότι δεν ξαναείδαν τέτοια συμφορά.

ΨΕΥΤΕΣ! Φωνάζει το αίμα των Σέρβων ναυπό ακόμα. ΥΠΟΚΡΙΤΕΣ! Βουίζουν τα ποτάμια του αίματος στην μαρτυρική Πλαισίνη. ΦΟΝΙΑΔΕΣ! ΣΦΑΓΕΙΣ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ! Στενάζουν στο Ιράκ και στο Αφγανιστάν.

Τέτοια μηνύματα πήραμε και θυμηθήκαμε τον κόρακα που έστειλε ο Νώε για να διαπιστώσει αν «εξέλιπε το ύδωρ του κατακλυσμού» και βέβαια «ουκ ανέστρεψεν», αφού βρήκε τροφή στα επιπλέοντα ψοφήμα...

Σε αντίθεση με το μήνυμα της διεθνούς λαϊκής αλληλεγγύης, που ως η περισσότερά «*ανέστρεψε προς εσπέραν και είχε φύλλον ελαίας κάρφου εν τω στόματι αυτής και εγνώ Νώε ότι κεκόπακε το ύδωρ από της γης*».

Στα όρη και στα βουνά σώθηκαν όσοι σώθηκαν από το παλιρροϊκό κύμα. Όπως στα Σόδομα και στα Γόμορρα που έγινε κάτι ανάλογο.

Λίγο πριν την ολοσχερή καταστροφή, οι άγγελοι έδωσαν στον Λωτ το σαφές μήνυμα της σωτηρίας: «*Σώζων, σώζε την εαυτού ψυχήν· μη περιβλέψει εις τα οπίσω, μηδέ στες εν πάση τη περιχώρῳ· εις το όρος σώζου, μήποτε συμπαρηληφθείς*».

Μ' αυτές τις σκέψεις και ενώ οι πληγές στην ορεινή Νάξο από την θεομηνία του 2001 δεν έχουν ακόμα επουλωθεί, μπαίνουμε στον καινούργιο χρόνο με ελπίδα, αισιοδοξία και πίστη ότι όλα θα πάνε καλά. Αρκεί να κοιτάξουμε με τον ίδιο ζήλο να αντιμετωπίσουμε και τα δικά μας προβλήματα. Που δεν είναι... τσουνάμια, αλλά δεν παύουν να είναι μεγάλα για τον μικρό όμορφο τόπο μας...

Επίσκεψη του Προέδρου του Συλλόγου Κορωνίδας στους αιρετούς φορείς της Νάξου

Συζητήθηκαν τα θέματα που αφορούν το χωριό μας

Ο νεοεκλεγείς Πρόεδρος του Συλλόγου Κορωνίδας Μάκης Μπαρδής επισκέφτηκε μετά τις γιορτές το χωριό και είχε συνάντηση με τους τοπικούς φορείς, το Τοπικό Συμβούλιο, το Σύλλογο Γυναικών και αντάλλαξαν απόψεις για τα προβλήματα της περιοχής, για την πορεία των έργων αποκατάστασης των ζημιών από τις πλημμύρες, για την ύδρευση των παραθαλάσσιων οικισμών, για τη στενότερη συνεργασία του Συλλόγου μαζί τους, για τη διοργάνωση κοινών εκδηλώσεων το καλοκαίρι.

Επίσης ο Πρόεδρος συναντήθηκε με τον δήμαρχο Δρυμαλίας Γιάννη Τζουάνη και την αντιδήμαρχο Βούλα Βιτζηλαίου και συζήτησαν για τα προβλήματα του χωριού.

Συνάντηση επίσης είχε για τα ίδια ζητήματα και με τον έπαρχο Βασίλη Κορρέ.

Επισκέφθηκε επίσης το Δημαρχείο Νάξου και συζήτησε με τους αρμόδιους το πρόβλημα της ύδρευσης των παραθαλάσσιων οικισμών από το φράγμα της Φανερωμένης.

Οι απαντήσεις που δόθηκαν από τους αρμόδιους για τα προβλήματα που μας απασχολούν παρατίθενται ακολούθως:

1. Αποκατάσταση ζημιών από πλημμύρες 2001.

Με το Α.Π. 8347 έγγραφο της 10.12.04, ο Δήμαρχος Δρυμαλίας, απευθυνόμενος στο Υπουργείο Οικονομικών, αναφέρει:

Με μεγάλη έκπληξη και δυσареόσκεια πληροφορηθήκαμε ότι στη Σ.Α.Ε.Π. 067 και 167 που είναι ενταγμένα έργα σε εξέλιξη και αφορούν το Δήμο μας, έχει καλυφθεί το όριο πληρωμών για το έτος 2004.

Είναι γνωστό ότι η Περιφέρεια Ν. Αιγαίου με έγγραφο της στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών έχει ζητήσει εγκαίρως την αύξηση του ορίου πληρωμών για το έτος 2004, όμως το Υπουργείο δεν έχει ανταποκριθεί μέχρι σήμερα.

Πρέπει να γνωρίζετε ότι τα έργα αυτά που απ' ενός αφορούν αποκαταστάσεις απ' τη θεομηνία του 2001 και αφετέρου έργα αθλητικών υποδομών, είναι έργα πνοής για το Δήμο μας και η καθυστέρηση πληρωμής των ήδη εκτελεσθεισών εργασιών δημιουργεί πρόβλημα στην ολοκλήρωσή τους, διότι στους αναδόχους εργολάβους, έχει αποτελεσμα να μην προχωρούν τις εργασίες των έργων και να υπάρχει

και αγανάκτηση από την κοινότητα του Δήμου μας.

Παρακαλούμε θερμά όπως γίνουν δεκτές οι εισηγήσεις της Περιφέρειας Ν. Αιγαίου για αύξηση των ορίων πληρωμών για το έτος 2004, ώστε τα έργα να προχωρήσουν ομαλά και να παραδοθούν σε χρήση στην τοπική κοινότητα.

2. Φράγμα Φανερωμένης

Όσον αφορά στη διαχείριση του Φράγματος της Φανερωμένης

και την αποδοτικότερη αξιοποίησή του, ο Δήμος Δρυμαλίας, προέβη στις εξής κινήσεις: με το Α.Π. 8343 έγγραφο του, ενημερώνει το Νομαρχιακό Συμβούλιο Κυκλάδων πως θα υποβάλλει πρόταση για ένταξη στο Μέτρο 2.1 «ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ» του Π.Ε.Π. Νοτίου Αιγαίου με τίτλο «Υδρευση των οικισμών από Φράγμα Φανερωμένης μέχρι Αγ. Θεοδώρου του Δ.Δ. Κορωνίδας, με προϋπολογισμό 1.300.000 ευρώ».

Νωρίτερα, με τις αριθ. 181/2002 και 138/2003 αποφάσεις του, το Δημοτικό Συμβούλιο Δρυμαλίας είχε ορίσει εκπροσώπους του στη Διοίκηση, Λειτουργία και Συντήρηση του Φράγματος και με το Α.Π. ΙΚ 8881 της 12-12-2003 έγγραφο του προς το Υπουργείο Γεωργίας, την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου και τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κυκλάδων είχε ζητήσει την ολοκλήρωση των ρυθμιστικών διαδικασιών για τη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων ΔΛΣ του ταμειυτήρα Φανερωμένης στους οικείους Δήμους, τονίζοντας πως το θέμα είναι ζωτικής σημασίας για την

Συνέχεια στη σελίδα 7

Τι εμποδίζει την προώθηση του έργου ύδρευσης των οικισμών Κάμπου, Χίλια Βρύσης, Αμπράμ;

Επανερχόμαστε στο τεράσιο πρόβλημα της συνδιαχείρισης του νερού του φράγματος της Φανερωμένης. Η «Κορωνίδα» ήδη στο φύλλο της του Σεπτεμβρίου 2003 τονίζει την επτακτική ανάγκη για διαδημοτική συνεργασία, αναρωπιόταν για την ασυνεννοησία των δήμων και καλόπιστα κατέληγε:

«*Η "Κ", όπως άλλωστε και όλοι οι Ναξιώτες, περιμένουν με ενδιαφέρον πς εξελίξεις και παρά τις διαφορετικές απόψεις των δύο Δήμων πιστεύουν ότι αυτές δεν οφείλονται σε αντιπαλότητα – το νησί μας είναι ενιαίος χώρος και κακώς χωρίστηκε σε δύο δήμους – αλλά σε διαφορετικές εκκμήσεις, πάντα όμως με γνώμονα το συμφέρον του νησιού μας*».

Δύο χρόνια μετά, το μόνο που άλλαξε είναι ότι υδροδοτείται αυτή

τη στιγμή ολόκληρος ο Δήμος Νάξου από το φράγμα της Φανερωμένης, υδροδοτούνται οι Κυνηδαριώτικοι παραθαλάσσιοι οικισμοί, τα χωριά του Λιβαδιού, η Αγία Άννα, ο Άγος Προκόπης, η Μικρή Βίγλα κ.λπ. και οι τρεις οικισμοί που βρίσκονται κυριολεκτικά δίπλα στο φράγμα λένε το νερό νεράκι. Αυτό είναι πραγματικά άδικο.

Ο Δήμος Δρυμαλίας, από την άλλη μεριά, προχώρησε σε μελέτη ύδρευσης και άρδευσης αυτών των οικισμών από το φράγμα, η οποία όμως είναι υπερβολικά δαπανηρή, καθώς προβλέπει διυλιστήριο, δεξαμενές κ.λπ. και το κόστος κατασκευής αυτού του έργου προβλέπεται σε 1.300.000 ευρώ. **Θα βρεθούν αυτά τα χρήματα και πότε;**

Η μελέτη υποβλήθηκε στην ΤΕΔΚ Κυκλάδων για να μπει στο Γ' ΚΠΣ με τη διαδικασία του δημοκρατικού προγραμματισμού για να χρηματοδοτηθεί.

Δυστυχώς η μελέτη απορρίφθηκε από την ΤΕΔΚ και θα επιθυμούσαμε να μας ενημερώσει για τους λόγους που αυτό το έργο απορρίφθηκε.

Έτσι όπως εξελίσσονται τα πράγματα και αυτό το καλοκαίρι οι οικισμοί αυτοί δεν θα έχουν νερό. Οφείλουν όλοι οι αρμόδιοι να αντιληφθούν ότι η περιοχή αυτή αναπτύσσεται ραγδαία, έχει πολλές προοπτικές, είναι περιοχή παρθένα, με πολλές παραγωγικές δυνατότητες και το μόνο που της λείπει είναι το νερό. Ουδείς αμφισβητεί ότι αυτοί οι οικισμοί έπρεπε να υδρευτούν πρώτοι από οποιοδήποτε άλλο από το φράγμα.

Το ιστορικό και λαογραφικό Μουσείο Κωμιακής

Το νέο Δ. Σ. του Συλλόγου Κορωνίδας αποφάσισε να προχωρήσει στη δημιουργία Μουσείου της Ιστορίας και του Πολιτισμού της Κωμιακής. Το Μουσείο φυσικά θα γίνει στην Κωμιακή.

Συγκεκριμένα αποφασίστηκαν για το θέμα αυτό τα εξής:

- 1) Τα έσοδα από τη διάθεση του βιβλίου ΚΩΜΙΑΚΗ, τ. Γ', έκδοση του Συλλόγου, που θα κυκλοφορήσει τέλη Φεβρουαρίου, θα διατεθούν για το σκοπό αυτό.
- 2) Ο Σύλλογος αποφάσισε να εκδώσει ένα δίσκο C.D. με τους καλύτερους και παλαιότερους Κωμιακίτικους σκοπούς, καθώς και με σκοπούς που έπαιζε ο μεγάλος της ναξιωτικής μουσικής παράδοσης Θεοφάνης Παντελιάς. Το C.D. θα συνοδεύεται από έντυπο που θα παρουσιάζει

αναλυτικά τη σπουδαία μουσική παράδοση της Κωμιακής. Τα έσοδα από την πώληση και του C.D. θα διατεθούν για τον ίδιο σκοπό.

3) Ο Σύλλογος απευθύνεται σε όλους τους συμπατριώτες και τους καλεί να συμβάλουν και οι ίδιοι στην υλοποίηση αυτού του υψηλού, αλλά σπουδαίου και αναγκαίου για το χωριό μας στόχου.

Ήδη πολλοί συμπατριώτες έχουν προσφέρει μικρά και μεγάλα ποσά για την αντιμετώπιση των δαπανών έκδοσης του βιβλίου ΚΩΜΙΑΚΗ. Τα ονόματά τους θα δημοσιευτούν στην ΚΟΡΩΝΙΔΑ προσεχώς, αν και πολλοί απ' αυτούς επιθυμούν να παραμείνουν ανώνυμοι.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου τους ευχαριστεί όλους για την ουσιαστική συμβολή τους.

πολιτισμός & ιστορία & λαογραφία

Τα καφενεία και οι καφετζήδες της Κωμιακής άλλοτε και τώρα

Γράφει η **Σοφία Αλιμπέρτη - Κορρέ**

Θα ήταν μεγάλη παράλειψη αν στα σημειώματά που αφορούν στην Κωμιακή, ξεχνούσα τα καφενεία, δεδομένου ότι οι χώροι αυτοί αποτελούσαν ένα σημαντικό μέρος της ζωής του χωριού μας.

Τα παλιά χρόνια υπήρχαν πολλά και θα προσπαθήσω να τα περιγράψω ένα-ένα, με όσα θυμάμαι εγώ, σκαλίζοντας τις αναμνήσεις μου και με αυτά που έμαθα από τον κουμπάρο μου τον Τρυφερομανώλη. Και για να τα καταφέρω, θα αρχίσω από τη «μιαν άκρια του χωριού και θα πάω στην άλλη».

Πρώτα πρέπει να αναφερθώ στους καφετζήδες. Οι συμπαθείς αυτοί χωριανοί μας έχοντας καθημερινή συνάφεια με πολλούς ανθρώπους, είχαν την ευκαιρία να μαθαίνουν πολλά, να εξασκούν το μυαλό τους και να πλουτίζουν τις γνώσεις τους. Δεν είναι ίσως τυχαίο, ότι οι περισσότεροι δεν ήταν αγρότες, αλλά τεχνίτες. Εκείνη την μακρινή εποχή που το χωριό μας είχε πολύ κόσμο, τα καφενεία γέμιζαν κάθε βράδυ από ανθρώπους που περνούσαν την ώρα τους συζητώντας ή παίζοντας χαρτιά. Μερικοί έπαιζαν με λεφτά. Λίγοι όμως. Οι περισσότεροι έκαναν το παιχνίδι τους για το καφεδάκι τους ή για το λουκούμι, που το περίμεναν τα παι-

διά τους με λαχτάρα. Όσοι καλλιεργούσαν χωράφια στ' ακρωτήρια, μακριά από το χωριό, πάνω από δυο ώρες δρόμο, έμεναν όλη την εβδομάδα εκεί και έρχονταν στα σπίτια τους το Σαββατόβραδο.

Τα καφενεία, εκτός από χώροι συνάντησης των ανδρών, ήταν και στέκια ψυχαγωγίας. Κάθε Κυριακή έπαιζαν βιολιά. Δυο και τρία τακίμια πολλές φορές. Στο πανηγύρι της Θεοσκεπάστης έπαιζαν σε όλα. Τα πιο πολλά εί-

Στο καφενείο του Γληροζέγγη διακρίνονται, από αριστερά, οι αξεχαστοί χωριανοί μας: Ο Ραφταντώνης, ο Γληροζέγγης, ο Καρουσοστέφανος και ο Δημήτρης Αλιμπέρτης.

Ήθελαν λοιπόν να πάνε στο καφενείο, να δουν κόσμο και να μάθουν για όλα όσα είχαν γίνει τις μέρες που έλειπαν. Θυμάμαι τον γείτονά μας να λέει στη γυναίκα του: «Φέρε κερά το σάκκο μου (σακκάκι) και τον κούκο μου (τραγιάσκα) να πάω μέχρι τον καφενέ να δω και καένα νάθρωπο».

Στο καφενείο και στην πλάτα του Λιαούρη διακρίνονται ο Λιαουροβάσσης (βιολι), ο Μητσομανώλης (λαούτο) και μπροστά τους αριστερά η μικρή Κούλα, κόρη του Βασίλη, και η Στέλλα του Βοθριάτη.

ΚΟΡΩΝΙΔΑ ΝΑΞΟΥ ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Ιδρυτής-Ιδιοκτήτης: **Σύλλογος Κορωνίδας Νάξου**
Ανταίου 47, 11146 Γαλάτσι, τηλ. 210-2913369, fax 210-2917400
Ηλεκτρονική Διεύθυνση (υπό κατασκευή): www.koronida-naxos.gr
e-mail: anefama@otenet.gr

Εκδότης και Διευθυντής Σύνταξης: **Παναγιώτης Εμμ. Λιανής**

Συντακτική Επιτροπή:

Σοφία Αλιμπέρτη-Κορρέ, Βασίλης Γ. Αλιμπέρτης,
Γιώργος Ν. Μυλωνάς, Κατερίνα Εμμ. Μυλωνά

Συνεργάτες: Μανώλης Νικηφ. Αλιμπέρτης,
Νικόλαος Ι. Μπόμπος, Βούλα Ι. Πρεβενιού, Μαρία Ι. Καρούση,
Πέτρος Ν. Σουσουίνης, Γεώργιος Ν. Χωριανόπουλος

Τα ενυπόγραφα κείμενα εκφράζουν τον συντάκτη

Ετήσια συνδρομή:

Ιδιώτες ευρώ 10

ΟΤΑ, Τράπεζες, Εταιρείες, ΝΠΔΔ ευρώ 20

Φωτοστοιχειοθεσία-Εκτύπωση: **Ευθύμιος Α. Κυριάκος**
Ερεσού 47-51, 10681 Αθήνα, τηλ. 210-3821173, Fax 210-3821030
e-mail: efkyriakos@hotmail.com

χαν μεγάλες αυλές, «πλάτσες», και έπαιζαν και το καλοκαίρι. Η σχέση των γυναικών με τα καφενεία ήταν καθορισμένη. Πήγαιναν μόνο όταν έπαιζαν όργανα. Ποτέ άλλοτε.

Και τώρα, καιρός να περιγράψω τα καφενεία, αρχίζοντας από την «λότζα» (κέντρο). Το πρώτο, στη βορινή πλευρά του χωριού, ήταν του Ματζάκου. Ο χώρος του μαγαζιού δεν ήταν μεγάλος. Είχε όμως ευρύχωρη αυλή, με πεζούλια γύρω-γύρω, για να κάθεται ο κόσμος και με έναν πλάτανο στο έμπα της, το δούλευε ο Ματζακονικόλας με τους γιους του. Οι δυο μάλιστα ήταν οργανοπαίκτες. Στην απέναντη γωνία, βρισκόταν το καφενείο του «Στέλιου». Είχε αρκετά μεγάλη αίθουσα για τα δεδομένα της εποχής, ένα μεγάλο ρολόι τοίχου και ραδιόφωνο. Το μοναδικό του χωριού ίσως. Στην ανατολική πλευρά του είχε και «πλάτσα» για τα καλοκαιρινά βιολιά. Ο ιδιοκτήτης του, ο Στέλιος ο Κρητικός, ήταν άνθρωπος με αρχοντική εμφάνιση και σχετικά καλλιεργημένος.

Λίγα μέτρα πιο πέρα και απέναντι από την εκκλησία της Θεοσκεπάστης ήταν το καφενείο του «Λιαούρη». Ο παλιός ιδιοκτήτης του, ο Μιχάλης Λιαούρης, ήταν άνθρωπος θυμώσος, ντόμπρος και με έντονη την αίσθηση του αστείου. Αυτό το μαγαζί είναι από τα ελάχιστα παλαιά που λειτουργούν και στη σημερινή εποχή.

Λίγο πιο πέρα ήταν το καφενείο του Μάρκου του Μαστοροϊάνη, που σήμερα είναι μπακάλικό. Το καφενείο αυτό μετά το Μάρκο το παρέλαβε ο Αγγελινονικόλας. Μετά ο Κωσταντακομιάλης και ο Θεωροδημήτρης μέχρι το 1972. Μόλις περάσουμε του Μάρκου, αριστερά, γωνία με τον αυλόγυρο της εκκλησίας και πάνω από το σπίτι του Μπαλή (Νικολάου Κορρέ), υπήρχε ο καφενές του Μπουρδουκοκωστα-

☞ **Συνέχεια στη σελίδα 8**

Αγαπημένο μου Έργη, ειά σου,

Αφού και περάσανε οι εορτές, ε-κατάταξα, κι ετσά εποφάσισα να κάτσω να σου γράψω, ιατί πάντα εϊφτές τση μέρες φεύγει καέννας από το πρόγραμμα ντου. Υπάρχουνε, βέ-

βαία, σήμερα και άλλοι τρόποι ια να επικοινωνήσει καέννας, αλλά να γράμμα 'φτό που ξεκινήσαμε είναι το καλύτερο.

Το κοπέλι μου λέει, καμιά φορά, που με βλέπει και γράφω, πως τώρα έχει και τηλέφωνα που μιλείς και βλέπεις και τον άλλο στην άλλη άκρια' αλλά 'μεις ετσά που δε ντα καλοξέρομενε, θα πατούμενε μπαμπούρηκα τα κουμπιά και αποκλείεται ποτέ να δει ο ένας μας τον άλλο! και, σαματί, εφτό είναι σα φωτογραφία... δε μπιάνω μια από μες το συρτάρι άμα θέλω να σε δω; Εφευρέσεις τσ' εποχής ια να μαζεύουνε τα λεφτά τω γκοπελιώ... Τελειώσανε και οι εορτές και τώρα κάθε κατεργάρης στο μάγκο ντου... Ια μένα δηλαδή δε ναλλάζει και τίποτα... σπíti καφενείο κι ανάποδα!... Εσύ από του μπορεί να ξεφύεις λιγάκι από τα συνηθισμένα, τώρα που ανοίει ο καιρός και θα 'ρχινίξουνε πάλι οι δουλειές, τ' αμπέλια, οι κάματοι και όλα τα συναφή. Κοίταξε κάνε στην άκρια να περνούνε και μερικά και μη σκεττεύεσαι, μα άμα τα παρατήσεις εσύ, δε μπρόκειται να ξαναπεράσει καέννας από μέσα ούτε ια θεατής... Οι έννες σου, τσι βλέπεις πως δε ντα θένε ούτε φωτογραφία, παρά υρεύουνε νά 'ρθουνε 'πά που θα κάμουνε τσ' ανεκίνησες!...

Και μια και τό 'φερενε η κουβέντα... θωρρώ πολλές φορές στο δρόμο κοπέλια από το χωριό και τ' αρωτώ, πώς κι από 'πα χάμω; Και μου λένε πως ήρθανε και δουλεύουνε επά ιατί, λέει, δε νέχει δουλειές στο χωριό. Και σκεύομαι που μου 'χεις λειμμένα πολλές φορές πως δε βρίσκεις έναν άνθρωπο, καμιά φορά που 'χεις τίποτα χοντροδουλειές, να κάμεις τη δουλειά σου... Κι απ' ό,τι ξέρω και τα μεροκάματα εκεί χάμω είναι πιο καλά από 'πα κι απορώ ιάντα έρχουντε και ίνουντε υπερέτες του ενός και τ' αλλουνού και φεύγουνε από τσι ονείες τον κοντά και ίνουντε εργένηδες και κακοπερνούνε, ια να λένε πως είναι στην Αθήνα... Θα μου πεις, είνω ήμουνε από τσι πρώτοι πού 'ρθα... αλλά τότε, θα θυμάσαι, πως είμαστε οχτώ νομάτοι μες στο σπίτι και δε νείχενε μέρος ούτε ια να κοιμούμαστε, μες στα δυό δωμάτια πού 'μαστενε όλοι μαζί και εξαναγκαστικά εφάμενε από 'κείνοι, ια να αλαφρώσωμενε, πιο πολύ, τσι ονείες μας! και ειντά κασάντι εκάμαμενε σαράντα χρόνια 'πα χάμω; Που τότε ήτανε κι αλλιώς τα πράματα και 'μεις είμαστε μαθημένοι τση στέρησης και οικονομούσαμενε το γκόπο μας;... Ένα μαυράδι, σπíti όλο κι όλο και μια σύνταξη που α δε νπένα τα τελευταία χρόνια στο Δήμο δε θα τη νείπερνα ούτε 'φτη!

Αυτά λέω, λοιπώ, τω γκοπελιώ καμιά φορά που συζητούμενε, αλλά 'φτοί το καλαμπουρίζουνε και λένε πως επά έχει και υναίκες και περνούνε το γκαιρό ντονε και ας μη ντον απομείνει τίποτα κασάντι... Επά, βλέπεις, πως οι Αρβανοί επλώθησανε παντού, ακόμη και στα χωριά που δε νέχουνε ούτε μια μπαδουλιά δικιά ντονε, και ό-μως πάνε και απομείνουνε εκεί, και δουλεύουνε ό,τι δουλειά και

νάνα!... και μας τα κοπέλια πού 'χουνε τα σπίθια ντονε και τα πράματά ντονε, τα παρατούνε και υρεύουνε το χαμαλίκι στη ξενιθιά! Τι να πει καέννας... Εδώ, βέβαια, θά 'ρθομενε και θα πούμενε και ια όλοι που φταίνε, ια 'φτή τη γκατάσταση και δε νείναί άλλοι από τσι κυβερνήτες που 'να κάθε φορά στα πράματα... Εφτοί που 'χαμενε όλα τα χρόνια, εποδείχτησανε πως εκαπατοντίσανε τα χωριά, ειδικά με το μαυροκαμένο «Καποδίστρια», πού 'χομενε βαρεθεί πια να το λέμενε! Αλλά και οι καινούργιοι που εφέραμενε ια καλύτεροι, που μας σε τάζανε λαγοί με πετραχήλια, φαίνεται ό-τι πατούνε απάνω στα χνάρια τω ναλλονώ... Εδιάβασα και στο φουμεριδάκι, κι εστεναχωρήθηκα μα τη μπίστη μου, ια τα κοντύλια που 'χανε ξεκόψει ια το χωριό και γενικά ια τα ορεινά ετότε με τσι ζημιές, και τελικά, δε νείξέρω ποιοι, τα ταχτοποιήσανε εκεί που θέ-λανε, από τη Τραγαία και κάτω...

Ξέρεις, ειντά 'χω καταλάβει ό-λα τα χρόνια που 'μαί 'πά; Πως εκεί που πααίνουν οι πολλοί εκεί υπάρχουνε όλα και ια 'κει γνοιάζουντε όλοι. Ιατί και αύριο που θα θένε ψήφοι, εκεί που 'να οι πολλοί εκεί υπολογίζουντε, μα είκοσι-τριάντα νομάτοι σ' ένα χωριό... ειντά να τσι κάμουνε; Και σου λέει και ένα έργο που θα κάμουνε, σφέρει να το κάμουνε ια είκοσι νομάτοι; Στση πλερωμής όμως και στσι φόροι και σστη Δε-ές και στα σούπα-μούπες τα υπολογίζουνε τα χωριά σα νά 'να τα καλύτερα πρόστια! Ιάντα δε γάνουνε και τότε τα στραβά μά-θια; Θυμάσαι όντε νείφιαξα το σπíti εκεί όξω... πως πιο πολλά μου στοιχίσηνε η άδεια και τα έ-σημα παρά όλη τη δουλειά πού 'καμα με τα υλικά μαζί ως τώρα ια να πεις καενούς να τ' αοράσει, μπορεί να σε περάσει και ια ξεμω-ραμένο... Μη ξεχνάς παλιά πού 'βγανες ένα χαρτί από τη Γκοι-νόπτη και ήκανες του κόσμου τσι δουλειές χωρίς να φοβάσαι καέ-να!...

Εφτά είναι τα κίνητρα, που λέ-μενε, ια τα χωριά και άλλα τέθιοια και ότι άλλο μπορεί να βοηθήσει, πρέπει να δούνε οι κυβερνήτες, οι δήμαρχοι και όσοι ανεκατεύ-γουντε με όλα 'φτά, μήπως και αρχινίξουνε πάλι τα χωριά και πά-ρουνε την απάνω βόρτα... Αλ-λιώς, στσ' άλλες εκλοές... είναι που καταργήσανε τα βιβλιάρια... Αλλιώς ήθελα να τα παραδώκω-μενε να ησυχάσωμενε και 'μεις και 'φτοι μια και καλή... Τέλος, πάντω, οικογενειακό τό 'χομενε κι άμα ξεκινήσωμενε τα παράδικα, μόνου με τη σύχυση δύσκολα σταματούμενε...

Θά 'κουσες, βέβαια, στη νηλε-όραση ια 'φτοί τσι κακορίζικοι κάρ' από τού την Ασία που ια μια στιγμή είνισανε φύλλα και φτερά και σκεύοιουμενε μοναχός μου... Είντα 'να η ζωή... Σε μια στιγμή χάνουντε τα πάντα και η οικο-γένεια και τα έχεια και όλα! Είναι να μη σου τύχει... Σήμερα ο ένας, αύριο ο άλλος και πάει λέγο-ντας... Το μόνο καλό που 'χομενε τουλάχιστο σα λαός είναι το φιλό-τιμο και ειδικά η βοήθεια που δώ-νωμενε σ' εφτές τσι περιπτώ-σεις. Ήθελα και 'γω να δώκω κα-τιτί, αλλά δύο φορές που πήα στη ντράπεζα ια νά 'δωνα λεφτά, είχε-νε κόσμο και δενε καϊάντουμενε να περιμένω και 'φευγα. Μάλιστα, ήλεα, του κοπελιού να πάει και μου 'λέενε πως έχει κι άλλο τρό-πο με το τηλέφωνο... Να στείλεις,

☞ **Συνέχεια στη σελίδα 3**

Γράφει απ' τσ' Αρέλες
ο Γιώργος Μυλωνάς

περα... βρεχει...

✚ Κυρίες, κύριοι, αφού εγκαταλείψετε κάθε προσπάθεια να σβήσετε τα παρακάτω, διαβάστε!
✚ Άλλαξε ο χρόνος(;), κόψαμε την πίτα, πήραμε κιλά, ανταλλάξαμε (ψ)ευχές, μυαλό όμως, δε βάζουμε ποτέ! Για μας, πάντα, πρέεεερα βρέεεεει!
✚ Τελικά το παλιό ημερολόγιο επικράτησε... Οι μισοί σχεδόν ερωτηθέντες στα ρεπορτάζ αγορών των γιορτών είπαν πως την ημέρα των Χριστουγέννων έφαγαν όπως κάθε μέρα και όταν έπεσαν οι τιμές, πήραν τη γαλοπούλα.

Συνηθισμένη εικόνα για όσους γνωρίζουν την πανίδα που ευδοκίμει στο Φράγμα της Φανερωμένης.

✚ Όλοι πλέον γνωρίζουν πως η εικόνα του Άη Βασίλη είναι κατασκευάσμα της Κόκα Κόλα, που εκμεταλλεύτηκε για διαφημιστικούς λόγους κάποτε την άγνοια του κόσμου για την εικόνα του «αγίου που γιορτάζει την πρωτοχρονιά».

✚ Κανείς όμως δεν ξέρι πως το δώρο του ενός από τους τρεις μάγους ήταν ένα κινητό τηλέφωνο με εικονομηνύματα, πολυφωνικούς ήχους και βιντεοκάμερα, προσφορά της εταιρίας κινητής τηλεφωνίας...

✚ Νέα έρευνα, για την οποία διαβάσαμε, απεφάνθη πως το άστρωτο κρεβάτι σκοτώνει τα μικρόβια! Προφανώς ούτε αυτά αντέχουν την ακαταστασία...

✚ Προσωπικά υποπτεύομαι πως τα ασιδέρωτα ρούχα εμποδίζουν τις αλλεργίες και η αταξινόμητη βιβλιοθήκη προφυλάσσει απ' τα εμφράγματα...

✚ Έκλεισε η ιδιωτική τηλεόραση τα 15 πρώτα χρόνια λειτουργίας της. Ξεπέρασε ήδη δηλαδή την ηλικία του κοινού που κατέχει τη νοημοσύνη στην οποία απευθύνεται...

✚ Τηλεόραση σε σχήμα κλειδαρότρυπας!

✚ Στις συζητήσεις για το αν οι αρχαίοι Μακεδόνες ήταν Έλληνες ή όχι, έχουν παρατεθεί πολλά επιχειρήματα και επιστη-

μονικά στοιχεία. Πουθενά πάντως δεν αναφέρθηκε κατ'αλήθεια ονόματος (αρχαίου Μακεδόνα) σε -ιτς ή σε -οφ ή σε -οκι!

✚ Ακουστική ότι ο τζίρος των γιορτών στα μπουζούκια ήταν μεγαλύτερος από εκείνον στην κρεαταγορά! Βέβαια, το κρέας που σερβίρεται στα μπουζούκια είναι αγορασμένο από την κρεαταγορά. Δηλαδή αν δεν υπήρχαν και τα μπουζούκια...

✚ Η παραοικονομία των ΗΠΑ είναι τετραπλάσια του ελληνικού ΑΕΠ, σύμφωνα με έγκυρη διεθνή έρευνα, που σόκαρε τους Αμερικανούς. Στην πραγματικότητα και στη χώρα μας η παραοικονομία κοινεύει να γίνει τετραπλάσια του ΑΕΠ της Ελλάδας, αλλά σοκάρονται μόνο οι καταστηματάρχες... οι πρώην καταστηματάρχες...

✚ Δουλεύουν πάντως οι βιομηχανίες που φτιάχνουν λουκέτα στην Ελλάδα.

✚ Τόσες μέρες οι αγρότες κάθονταν με τα τρακτέρ και μενιάζανε τους δρόμους και τελικά τους αποκλεισμούς τους έκανε το χιόνι!

✚ Τις «πρωτόγονες» εποχές που δεν είχαν έρθει τα τρακτέρ, θα κλείνανε τους δρόμους με τα τσαπουράκια και τους κασμάδες;

✚ Ας ελπίσουμε ότι μυρίζονται οι αρμόδιοι το νέο κύμα λαθρομετανάστευσης που ενδεχομένως επίκειται...

✚ «Κύμα» φυσικά, όχι «τσουνάμι»... Δε βρήκαμε και μεις καινούρια λέξη, να την κάνουμε πασπαρτού!

Για όσους δεν ξέρουν αγγλικά: Πώς να κοιτουλάτε τους ανθρώπους.

✚ Επί ένα μήνα, κάθε φύλλο, κάθε εντύπου, έχει 2-3 τίτλους με τη λέξη «τσουνάμι». Διαβάσαμε ή ακούσαμε: τσουνάμι ακριβείας, απολύσεων, ανθρωπιάς, συναυλιών, αντιδράσεων, βεγγαλικών, διασκέδασης, προσφορών, παιδιών που λεν τα κάλαντα(!), αποκαλύψεων, ανανέωσης και τόσα άλλα, που διαπιστώσαμε: έχει χτυπήσει... τσουνάμι μαλ... αστοχίας...

✚ Πυρ, γυνή και θάλασσα!
✚ Τίποτ' άλλο για την καταστροφή στην Ασία και όσα ακολουθούν.

✚ Εντάξει, τα μπλου σταρ είναι καλύτερα ως προς την άνεση, την ασφάλεια και την ταχύτητα από τα παλιά πλοία της κλάσης του «Σάμινα». Γιατί όμως να μην σέβονται και την αισθητική των πελατών-επιβατών;

✚ Είναι μικρό βασανιστήριο να υπομένεις επί 6 ώρες σκυλάδικα, φέιμ-στορι, Μεγαγάκη, Τατιάνα και κουτσομπολιά; Ή να ταξιδεύει κανείς στο κατ'αστρωμα, δίπλα στο φουγάρο, μέσα στο καταχείμωνο;

✚ Τό 'χουμε ξαναγράψει απ' τη στήλη, πόσο κάνει ένα ιστιοφόρο;

✚ Σ' ολόκληρον ΟΤΕ, ουδείς σκέφτεται πως αν πουληθούν 20-30 τηλεκάρτες στο χωριό θα καλυφθούν τα έξοδα τοποθέτησης νέου καρτοτηλεφώνου;

✚ Ντροπή σε κανείς που έγραψαν πως ο Μητσοτάκης ζήτησε συγγνώμη για τον αποκλεισμό του Ολυμπιακού από τη Λίβερπουλ...

✚ Και σε κείνους που έγραψαν πως ο Σημίτης επανεμφανίστηκε μόλις τελείωσαν τα λιομαζώματα...

✚ Δηλαδή αν βάζανε στις ταμπέλες στους δρόμους μαζί με τ' άλλα χωριά και την Κωμιακή, πιστεύει κανείς πως θα βρίσκανε το δρόμο και περισσότερα λεωφορεία;

✚ Θερμές ευχαριστίες στο Σύλλογο Γυναικών Κωμιακής, πρώτα για τη γενική παρουσία του και τη δράση του υπέρ του χωριού μας κι έπειτα για την βοήθειά του στην προσπάθεια του Συλλόγου μας να βρεθεί κοντά στους ηλικιωμένους που έμειναν στο χωριό τις ημέρες των γιορτών.

✚ Μια ευχή και ένα συμβολικό κέρασμα που προσφέραμε ήταν ελάχιστο μπροστά στη συγκίνηση και την ικανοποίηση που προκάλεσαν οι αντιδράσεις των Κωμιακτών! Ήταν πραγματικά η καλύτερη εμπειρία στα πλαίσια του Συλλόγου που θα μπορούσε να έχει κανείς...

✚ Είναι αυτονόητο πως κανείς δεν παραλείφθηκε σκοπίμως από τον κατάλόγο μας. Αν υπήρξε κάποιος που δεν τον θυμηθήκαμε ως μας συγχωρήσει. Εξάλλου, με την επαφή του με το σύλλογο θα μας δώσει την ευκαιρία να επανορθώσουμε στις επόμενες δραστηριότητες μας...

✚ Απ' τη «βράβευση» των νέων φοιτητών που καθιερωμένα γίνεται στην κοπή της πίτας του συλλόγου, περίσσεψαν οι μισοί σχεδόν έπαινοι, από κείνους που δεν ήρθαν. Θα περάσει κανείς να πάρει

τον δικό του ή να τους δώσουμε όλους μαζί στην ανακύκλωση;

✚ Έχουμε κάπου 50 νέους φοιτητές απ' το χωριό. Δηλαδή σε 4, 5, 6, 7 χρόνια θα έχουμε κάπου 50 νέους επιστήμονες. Φυσικά μερικοί σημερινοί επιστήμονες ως τότε θα συνταξιοδοτηθούν. Είναι ενδιάφέρον ερώτημα λοιπόν, αν τότε ο Σύλλογος θα έχει στα μητρώα του 50 επιπλέον επιστήμονες και μερικούς συνταξιούχους ή μόνο τους συνταξιούχους...

Η σωστή καθοδήγηση φέρνει τους νέους στο Σύλλογο.

✚ Σε μια συλλογική προσπάθεια περισεύουν η λέξη «εγώ» και η φράση «πάμε στοίχημα ότι θα το περάσω»... γιατί μπορεί να επαληθευτεί ο Καζαμίας του Παναγιώτη...

✚ Τώρα αν κάποιος ενδιαφέρεται να μάθει τι λέει ο Καζαμίας, που διατηρείται φρέσκος στο ψυγείο του Παναγιώτη, ας στείλει ένα e-mail στη στήλη και ο Παναγιώτης θα του στείλει ένα αντίγραφο...

✚ Πρώτη Φλεβάρη του Αγίου Τρύφωνα, κατά τη χριστιανική παράδοση, προστάτη των αμπελιών. Κλαδέψατε κύριοι;

✚ Το καμπανάκι όμως χτύπησε! Είπαμε, περιορισμός της ύλης. Εξάλλου και τον άλλο μήνα, βροχές θα 'χει!

e-mail: perabrexii@hotmail.com

Συνέχεια «Ετσά ιαδέ που λες»

λέει, μήνυμα στο Ασία και θα λάβουνε, λέει, τα ευρώ και κάτι τέτοια αλλά εώ θαρρώ πως ήθελε να με πειράξει επειδή ξέρει πως δεν τα πάω καλά με τα τηλέφωνα.

Ήκουσενε, βέβαια το σκαφιδοπάνι ντου που θάρριενε πως θα με κοροϊδέψει. Επά, βρε, πέμπεεις τα κενά στο χωριό και ανεφταορίζουντενε απάνω απού τ' αμάξι, και το μήνυμα ήθελα πάει στου διαόλου τη μάνα;

Να ξέραμενε κι πάνενε καέναν γνωστός κατά 'κει να του δώκει καέναν καμιά τζικαλιά πατάτες να τσι βράσουνε πέντε-έξι νομάτοι να φχαριστηθούνε.

Και μια και είπαμενε ια τη ντηλεόραση. Ξέρω βέβαια πως κι εσύ δε ντηκάνεις κέφι ιατί δε μπιάνετε βέβαια και πολλά κανάλια, αλλά κάνεις τη γκαλύτερη δουλειά. Ούτε έργο μπορείς να δεις, ούτε ειδήσεις, ούτε τίποτα με τσι διαφημίσεις τονε και τα ποδόσφαιρά ντονε συνέχεια, που θαρρούνε πως όλος ο κόσμος έχει εφθή την έγνοια. Μη μπούμενε βέβαια ια τσ' άλλες δήθε εκπομπές που κάνουνε,

που ανεμαζώνουνε μεταξύ ντονε τραουδιστές και ηθοποιοί και σαχλαμαρίζουνε και χασκοελούνε και κοιτάζουνε ποια θα βάλει το καλύτερο φουστάνι ια να τση πούνε το μπράβο. Και δε με νοιάζει που τσαντίστησανε ορισμένοι με κάτι σατυρικά τσι Σαμίου που ήτανε λέει αισχρά. Μα οι γδυτές που παρουσιάζουνε μέρα-μεσημέρι και οι βρισιές που λένε όπως μιλήσουνε, εφτά δε μπειράζουνε; Είντα να πεις και που τα λέμενε, γινούμαστενε κακοί και μας σε συζητούνε και μας ορισμένοι.

Ωρα να σ' αφήκω ιατί θα σε κούρασα. Ξέρω βέβαια πως σ' αρέσει και σένα και σιουντάρες. Μη υρεύεις πολλά-πολλά των αμπελιώ εφθή και άμα θες καθάρισε το ποτιστικό που 'χει χρόνια να σπαρθεί και να φας ό,τι βάλεις. Αν έβρεις καένα κοπέλι, ξεθεμέλιωσε και το βουλιωστράκι και χτίσε το να σουλωπωθεί και ό,τι πάει πέψε μου το λογαριασμό.

Δώκε χαιρετίσματα στη γριά και στα κοπέλια, έχεις και τα δικά μας από' πά.

Ειά σου κι απαντέχω γράμμα σου.

Μικρά και μεγάλα

Γράφει η Κατερίνα Μυλωνά

➔ **Αντιπαράθεση** ξέσπασε μεταξύ του Συνηγόρου του Πολίτη και του Νομαρχιακού Συμβουλίου σχετικά με την χωροθέτηση του ΧΥΤΑ στη θέση «Κορφή Ξύδη».

➔ **Ο Συνήγορος του Πολίτη** με απόφασή του καλούσε το Νομάρχη να ανακαλέσει την απόφασή του για την θέση αυτή. Ο Νομάρχης απάντησε ότι όλα γίνονται νόμιμα και ότι ο Συνήγορος του Πολίτη είχε λανθασμένη πληροφόρηση όταν έβγαλε την απόφασή.

➔ **Ψηφίστηκε** ομόφωνα από το Δ.Σ. του Δήμου Δρυμαλίας η έγκριση μελέτης για την ίδρυση τυροκομείου στην ορεινή Νάξο. Δεν έχει αποφασιστεί ακόμη ποιος θα κάνει την επένδυσή.

➔ **Ο Υπουργός Απασχόλησης** ανακοίνωσε την έγκρι-

ση της καταβολής του ειδικού επαγγελματικού βοηθήματος στους σμυριδεργάτες. Οι προϋποθέσεις είναι: Όσοι διεκδικούν το βοήθημα να έχουν πραγματοποιήσει το έτος το οποίο προηγείται της καταβολής του βοηθήματος από 50-240 ημερομίσθια (όχι περισσότερα) και εάν έχουν πραγματοποιήσει ημερομίσθια σε άλλο κλάδο να μην ξεπερνούν αυτά που πραγματοποιήσαν οι σμυριδεργάτες.

➔ **Σύμφωνα** με τον Διευθυντή Ερευνών του Γεωδυναμικού Ινστιτούτου του Αστεροσκοπείου Αθηνών κ. Παπαδόπουλο, ο κίνδυνος τσουνάμι είναι μικρός στο Βόρειο Αιγαίο, μέτριος στις Κυκλάδες και μεγαλύτερος στο Νότιο Αιγαίο.

➔ **Από τις 14 έως 20 Μαρτίου** θα πραγματοποιηθεί στη Νάξο σεμινάριο για την λιθόστρωση μονοπατιών. Θα συμμετάσχουν τεχνίτες από το νησί

μας και από άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

➔ **Στα πλαίσια** της Ε.Ε. έχει ξεκινήσει ένα πρόγραμμα σχετικά με την ανάδειξη και την πολιτισμική διάσταση των παραδοσιακών προϊόντων της Μεσογείου (στάρι, κρασί, λάδι). Ως εκπρόσωπος της Ελλάδας συμμετέχει η Νάξος. Για την 1η φάση του προγράμματος θα γίνει αποκατάσταση ενός νερόμυλου ή ανεμόμυλου. Αργότερα θα γίνει μια βιντεοταινία και ένα CD-ROM για τις καλλιέργειες αυτές.

➔ **Το αργότερο** μέχρι τον Ιανουάριο είχαν υποσχεθεί οι ειδικοί την δημοπράτηση του Νοσοκομείου Νάξου! Απ' ό,τι φαίνεται όμως, θα καθυστερήσει ακόμη περισσότερο, λόγω του φόβου Σουφλιά για τους νέους όρους στις αναθέσεις δημοσίων έργων.

➔ **Το νέο στοιχείο** στην υπόθεση είναι, ότι στη νέα δημοπράτηση προβλέπεται μονάδα τεχνητού νεφρού με 5 κλίνες και μείωση των υπολοίπων κλινών νοσηλείας από 23 σε 18.

Κωμιαχίτικες εμπειρίες και αναφορές

Πώς ο σεισμός του 1956 στη Σαντορίνη έγινε αισθητός στη Νάξο

Το παλιρροϊκό κύμα σαν συνέπεια σεισμικής δραστηριότητας δεν ήταν άγνωστο στους χωριανούς μας

Το παλιρροϊκό κύμα που ακολούθησε το σεισμό στη ΝΑ Ασία και προξένησε τόσες καταστροφές, έφερε στο μυαλό πολλών παλαιότερων Κωμιαχίτων τη δική τους εμπειρία από το παλιρροϊκό κύμα που προκάλεσε ο σεισμός της Σαντορίνης το 1956. Στα ΜΜΕ παρουσιάστηκαν από ειδικούς επιστήμονες αναλύσεις του φαινομένου εκείνου, σε παραλληλισμό με το πρόσφατο αντίστοιχο της Ασίας. Η «Κορωνίδα» θέλοντας να παρουσιάσει τις επιπτώσεις του συμβάντος στη ζωή των χωριανών της εποχής, βρήκε ορισμένους από κείνους που το έζησαν και κατέγραψε τις αναμνήσεις τους.

Ο **Δημήτριος Μυλωνάς** (Ντουραδοδημήτρης), που βρισκόταν με την οικογένεια του στον κάμπο, αφηγείται: «Ήταν αυγές του Ιούλη και σηκώθηκα χωρίς το πρωί. Την ώρα εκείνη ήβλεπα το μιτάτο να “περπατεί” και κατάλαβα ότι ήτανε σεισμός. Φωνάζω στη γυναίκα μου να πάει τα παιδιά όξω. Ευτυχώς ο μιτάτος δεν εγκρέμισε. Εκείνη τη μέρα τα κύματα φτάνανε μέχρι του Σιδερή τη σκαμιά. Τη νύχτα καταλάβαμε ότι ο σεισμός είνικε από το ηφαίστειο της Σαντορίνης, γιατί προς το δυτικό μέρος (από κει που φαίνεται η Σαντορίνη) ήφεγγε το ηφαίστειο. Επί μέρες εθωρούσαμε τη θάλασσα να τραβιέται προς τα μέσα γύρω στα 50 μέτρα και το ίδιο ήρχοντανε όξω. Επειδή εφοβούμαστε ο μιτάτος να μη βουλήσει, ήφιαξα μια θεμωνιά (σπιτάκι με χόρτα) για να μένομε μέσα. Τη μέρα τση έκρηξης το νερό εθολάθηκε και είνικε “γάλα”. Μετά από δυο μέρες ευτυχώς εκαθάρισε. Ζημιές στον κάμπο δεν είχαμε. Μόνο μερικά σπύθια στο χωριό εραίσανε».

Στον Απόλλωνα ήταν η **Μαρία Βιτζηλαίου** (του Κοντοκανογιάννη), η οποία μας είπε: «Ήγινε πρωί ο σεισμός, 9 Ιουλίου 1956. Ακούστηκε βουητό και σκοτεινίασε. Το κύμα έγινε σα σφοντύλι και μαζεύτηκε προς τα μέσα. Γύρισε και ανέβηκε στα καφενεία σε όλη την παραλία. Επίσης πλημμύρισε τα χωράφια στην Ασυρόλημο στη θέση Λιβάδα. Η θάλασσα κάτω απ’ τα καφενεία ήταν βαθιά επειδή τότε δεν υπήρχε ο μεγάλος μόλος. Μέσα στο παλιό μικρό λιμάνι εκείνη την εποχή έδενα ακόμα και βαποράκι. Όταν το κύμα τραβήχτηκε μέσα, τα καΐκια και οι βάρκες έμειναν με τη μπάντα επάνω στην άμμο και τα ψάρια σπαρταρούσαν. Όλοι οι Απολλωνιάτες ανέβηκαν στο άγαλμα. Αυτό έγινε 5 ή 6 φορές».

Ο **Ιωάννης Βιτζηλαίος** (Μαρινογιάννης) βρισκόταν στη διαδρομή προς τη Χώρα, στη Μεσακή αμμουδιά, μαζί με το Μπικοέρη, κάπου στις 6 το πρωί. Θυμάται ότι «η θάλασσα είχε στραφεί μέσα και φαινόταν τα βράχια. Όταν φτάσαμε στις Εγγαρές είπαν ότι έγινε σεισμός. Το σεισμό ούτε που τον καταλάβαμε, τη θάλασσα είδαμε. Μια βρύση στο Μυρίση που έβγαζε πιο πολύ από ενάμιση πότισμα νερό, των Τρικοκυδιών η βρύση, φύραξε και δεν ξανάνοιξε ποτέ. Κι η βρύση του Μυρίση πιο κάτω, το νερό που έβγαζε ήταν σα γάλα,

θολό. Καταστροφές πάντως δεν έκανε ο σεισμός».

Ο **Γεώργιος Κορρές** (Δημητραροέρης) έκανε την αντίστροφη διαδρομή μαζί με τον **Ιωάννη Χατζόπουλο** (Μουσουροφιοάννης). Μας αφηγήθηκε: «Ερχόμαστε από τη Χώρα και στη Μπελερίνας, στου Πνιμένου, κατεβαίνοντας είδα ξαφνικά τη θάλασσα ν’ αφρίζει και να κάνει σα να θέλει να πάρει το λαγκάδι απάνω. Ο Μουσουροφιοάννης, που ακολουθούσε 50 μέτρα πιο πίσω, μόλις μπρόβαλε και είδε το φαινόμενο έκανε το σταυρό του. Δεν ήξερε τι να πει ο άνθρωπος. Η θάλασσα ανέβηκε μέχρι τους πρόποδες του βουνού του Κυνιδάρου, ως και 500 μέτρα στα ίσα και μετά υποχώρησε. Από όπου πέρασε, έκαψε τα πάντα. Με τις γνώσεις που είχα, κατάλαβα ότι ήτανε παλιρροϊκό».

Η γυναίκα του προσέθεσε ότι το νερό στου Μυρίση, όπου ποτιζανε, έβγαине θόλο, σαν σαπουνάδα.

«Στον Απόλλωνα», μας λέει

ο **Γεώργιος Ανδρής** (Κοντοκανοέρης), «κοιμόντουσαν ακόμα το πρωί, ένοιωσαν το συδωνισμό του σεισμού και κατέβηκαν στην παραλία, όπου είδαν τη θάλασσα να φεύγει, ν’ αδειάζει το λιμάνι και μετά να έρχεται με δύναμη. Έφτασε μέχρι τα χείλια της παραλίας, μες στα μαγαζιά. Έφευξε ξανά και άφηνε ψάρια ακάλυπτα και ερχόταν με φόρα. Ψηλό ως τρία μέτρα το κύμα, το έκοβε ο Καλόγερος και έτσι ήταν ακίνδυνο».

Η **Ζωή Φατούρου** ήταν στο χωριό και δεν είδε το παλιρροϊκό κύμα. Θυμάται ωστόσο το σεισμό και το φόβο που προκάλεσε. Τότε, μας είπε, έγιναν και οι ζημιές στο παλιό εκκλησάκι του Αη Γιώργη και έπειτα απ’ αυτό χτίστηκε το καινούριο δίπλα. Ανέφερε επίσης ένα περιστατικό με τον γαϊδαρό τους, που τρόμαξε από τη φασαρία του σεισμού και «πήρε τον ανήφορο», κάτι που έρχεται σε αντίθεση με τους ισχυρισμούς κάποιων ότι όλα τα ζώα διαισθάνονται τα φυσικά φαινόμενα πριν συμβούν.

Είναι εμφανές ότι η εικόνα που έχει σχηματίσει ο καθένας για την ένταση του φαινομένου σχετίζεται με τη θέση που βρισκόταν και με τη χρονική στιγμή που το παρατήρησε.

Στον β’ τόμο του βιβλίου «Κωμιαχί...», του Ν.Ι. Λεβγογιάννη, υπάρχει το ακόλουθο απόσπασμα από το ημερολόγιο του **Ευ-**

στάθιου Χωριανόπουλου (Σταθάκη), με τίτλο «**Ο σεισμός της 9ης Ιουλίου 1956**», που αναφέρεται στο γεγονός:

‘Ότο ώρα 5.10 πρωινή της 9 Ιουλίου 1956 και ακούστηκε πρώτον μία υπόκωφος βοή που δεν πρόλαβε άνθρωπος να καταλάβει πότε προέρχεται διότι συνοδεύετο ταυτοχρόνως με μια σεισμική δόνηση που στα 59

Καλό και θεάρεστο να συμπαραστεχόμαστε στα θύματα της ΝΑ Ασίας, αλλά να μην ξεχνάμε και τις δικές μας καταστροφές, που προκλήθηκαν από τη θεομηνία του 2001 και ακόμα δεν έχουν αποκατασταθεί.

χρόνια μου δεν είχα ποτέ αισθανθεί τέτοιο τρομερό πράγμα. Τα πάντα πήγαιναν και έρχονταν σαν ένα κόσκινο όταν κοσκινίζει γέννημα. Η υπόθεση αυτή κράτησε 12 ή 13 δευτερόλεπτα. Όσοι τόλμησαν να βγουν έξω από τα σπίτια των – που δεν πρόλαβαν βέβαια – χτυπούσαν από τοίχο σε τοίχο. Αφού τελείωσε όλη αυτή η υπόθεση πρώτα, όπως ανέτελε ο ήλιος – διότι εκείνη τη στιγμή ανέτελε – ήτο κατακόκκινος και μετά το απάισιον εκείνο σύσσημο ο ήλιος θάμπωσε και εγένετο σαν χώρα. Αυτή η κατάσταση διητηρήθη μέχρι τις 10 π.μ. Ταυτοχρόνως βγήκαν οι άνθρωποι έξω από τα σπίτια τους κατατρομαγμένοι, διότι βέβαια φοβήθηκαν μην πέσουν τα σπίτια τους και τους πλακώσουν, που είχαν ακούσει από τας εφημερίδας και από ραδιοφώνου τας καταστροφάς που υπέστησαν τα Επτάνησα και ο Βόλος και καταλήφθησαν πραγματικά από πανικό, απόδειξη ότι κάθε βράδυ επί 8 και πλέον ημέρας οι άνθρωποι (εξαιρουμένων μερικών γερόντων) έπαιρναν τα σκεπάσματά των και έβγαιναν στα κτήματα έξω και εκοιμούντο και το πρωί επανήρχοντο στα σπίτια των. Ευτυχώς δεν είχαμε ούτε ζημιές, επομένως ούτε και θύματα, πλην μερικών σπιτιών που οι τοίχοι έπαθαν μερικά ρωγμάς, όπως η Εκκλησία μας διεργάνη εις διάφορα μέρη και το παρεκλήσιον

Άγιος Γεώργιος έπεσε ο θόλος του, όστις ήτο και από πριν ετοιμόρροπος. Εις τας 8 π.μ. φάνηκε ο Απόλλωνας από τη λεφώνου και διερωτώντο μεταξύ των πώς ένοιωσαν το σεισμό Ο τηλεφωνητής του Απόλλωνα έδωσε την είδηση ότι: κατά την ώρα του σεισμού, ενώ ήτο μονάτσα, η θάλασσα αποτόμως έφθασε μέχρι την προκουμαία έτοιμη να

μαγαζιά και τις αποθήκες. Σιγά σιγά πάλι κατέβαινε και εστράφη πίσω, σε τέτοιο σημείο που από το μύλο 2,50 έως 3 μέτρα νερό πήγαινε άνθρωπος πεζός εις τα απέναντι μάρμαρα και οι βάρκες έμεναν όπως ήτο δεμένες πάνω στην άμμο. Αυτό διητηρήθη μέχρι τις 10 π.μ. Αργότερα ήλθαν τα τηλεγραφήματα ότι κατεστράφη η Σαντορίνη με τα πλησίον νησιά με 88 νεκρούς και αναριθμητούς τραυματίας, τους οποίους, όπως ακούσαμε από διάφορα νοσοκομεία, Σύρου, Πειραιώς και Αθηνών και έτυχαν νοσηλίας.

Αι προξενηθείσαι ζημιάι δεν εξηκριβώθησαν ακόμη. Ως αναφέρουν είναι ανυπολόγιστοι. Το παλιρροϊκό αυτό κύμα έφθασε και μάλιστα με τρομερότερη ορμή εις ολόκληρον το Αιγαίον και τα Δωδεκάνησα, Κάλυμνον Κων, Λέρον, Πάτμον, Κάρπαθον και Ρόδον. Εις την Πάτμον έπαθε σοβαράς και ανεπανόρθωτους ζημιάς η Ιερά και Ιστορική Μονή του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου. Εις δε την Κάλυμνον έφθασε κύμα ύψους 4 μέτρων και κατέστρεψε άπαντα τα εν λιμένι ευρισκόμενα πλοιάρια. Εισελθούσα η θάλασσα εντός των παραλιακών καταστημάτων, προ-

ξενήσασα σημαντικές ζημιάς επίσης και εις τους αγρούς και κήπους. Εις δε την Λέρον εισεχώρησε η θάλασσα πλέον των 600 μέτρων εντός των κτημάτων, προξενήσασα σημαντικές ζημιάς εις την καλλιέργειαν και δένδροφυτείες. Ανάλογους ζημιάς υπέστησαν και τα άλλα νησιά του Αιγαίου: Αμοργός, Ανάφη, Πάρος και Νάξος. Το ποσοστό των καταστροφαιών οικιών εις Σαντορίνη είναι 60% και εις Νάξον όπως λέγουν είναι 10%. Όπως πληροφορηθήκαμε από ραδιοφώνου μετά την είδηση της εκ του σεισμού καταστροφής της Σαντορίνης και της νέας εκρήξεως του ηφαιστείου αμέσως επελήφθη το κράτος και απέστειλαν σκάφη του Πολεμικού Ναυτικού και Εμπορικού ομοίως, επίσης και αεροπλάνα μεταφέροντα τα της πρώτης ανάγκης διά το συντομότερον, καταφθάσαντα εκεί άπαντα τα ανωτέρω πλωτά μέσα μεταφέροντα νοσοκομειακών υλικών, νοσοκόμους, τρόφιμα, σκηνάς, κλινοσκεπάσματα, κλίνας και δεξαμενόπλοιοι με 1.500 κυβικά ύδατος, επειδή οι κάτοικοι υδρεύοντο από βρόχινο νερό σε στέρες που κατεστράφησαν εκ του σεισμού. Την ημέρα του σεισμού ευρισκόμενοι οι βασιλείς εις Κέρκυραν ανεχώρησαν αμέσως την ίδια ημέραν και έφθασαν εις Σαντορίνην διά να παρηγορήσουν σαν στοργικοί γονείς τα εκ του σεισμού πληγέντα παιδιά τους.

Αυτά εν περιλήψει εγένοντο την πρώτην και δευτέρα του σεισμού ημέραν. Αι σεισμικά δονήσεις όμως δεν έπαυσαν κάθε ημέραν, αλλά πολύ ελαφρότεροι. Έτερον του σεισμού αποτέλεσμα ήτο ότι οι περισσότερες βρύσες του χωριού μας άνοιξαν και διπλασιάσθη το νερό, ιδίως της Εμπολής, του Απόλλωνος, με τη διαφορά ότι την πρώτη και τη δεύτερα ημέρα ήτο σαν σαπουνάδα, μετά καθάρισθη. Όπως λέγουν οι σειсмоγράφοι από την Αμερική, ο σεισμός ούτος ήτο από τους μεγαλύτερους που εγνώρισε η Γη, αλλά τη μεγάλη αντίσταση την είχε εις την θάλασσαν και διά τούτο το παλιρροϊκό κύμα έφθασε μέχρι Κρήτης, προξενήσαν ζημιάς εις Ηράκλειον, φθάσαν μέχρι τις ακτές της Αφρικής.

Συνεργάστηκαν οι: **Μαρία Μιχ. Μυλωνά, Σοφία Αλιμπέρτη, Γιώργος Μυλωνάς**

Προιμίεις και φράσεις του λαού με γεύση Γενάρη

➤ «Χαρά στα Φώτα τα στεγνά και τη Λαμπρή βρεγμένη».

➤ «Του Γενάρη το φεγγάρι παρά λίγο μέρα να ‘ναι». (Για τις γάτες, που συνήθιζαν να ζευγαρώνουν αυτό το μήνα, ούτε κουβέντα... Εδώ που τα λέμε, αν κρίνω από τις γάτες της γειτονιάς μου, έχουνε γίνει κι αυτές παντός καιρού).

➤ «Ο (Γενάρης και α(ν) (γ)εννά του καλοκαιριού μηνά».

➤ «(Γενάρη μήνα κλάδεψε φεγγάρι μη ξετάξεις».

➤ «Χαρά στα Φώτα τα στεγνά, στα Λάμπρα τα βρεμένα».

Έρευνα-Καταγραφή: **Κατερίνα Μ. Μυλωνά**
Σχολιασμοί: **Παναγιώτης Εμμ. Λιαγής**

ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΤΣΟΡΗΣ

ΙΑΤΡΟΣ ΓΑΣΤΡΕΝΤΕΡΟΛΟΓΟΣ

Συνεργάτης «Ευρωκλινικής Αθηνών» και «Μητέρα»

Μουσών 17, Ψυχικό, τηλ. 210-6982420, Κιν. 6944-686175

Τα σχολια(να) της «Κορωνίδας»

Πότε θα δημοπρατηθεί το κτίριο του Νοσοκομείου

Δέκα και πλέον μήνες έχουν περάσει από τις εκλογές και το μόνο έργο που είδαμε να... γίνεται στη Νάξο από τη νέα κυβέρνηση είναι η διακοπή των διαδικασιών δημοπρατήσης του κτιρίου του Νοσοκομείου Νάξου.

Κι αφού πέρασαν αρκετοί μήνες και οι αρμόδιοι δεν έλεγαν τους λόγους που δεν επαναλήφθηκε η δημοπρασία, ανακοίνωσαν ότι το αργότερο τον Δεκέμβριο 2004 το κτίριο θα δημοπρατηθεί.

Πέρασε ο Δεκέμβρης, φεύγει και ο Γενάρης και το μόνο που υπάρχει είναι η απόλυτη σιωπή. Τι επιτέλους συμβαίνει; Φταίνε οι πριν, φταίνε οι νυν; Ποιος θα απαντήσει; Και οι τοπικοί φορείς γιατί σιωπούν;

Αληθεύουν οι φήμες ότι ακόμη και... Συριανές παρεμβάσεις υπάρχουν για να μην γίνει αυτό το έργο; Γιατί οι Συριανοί και όσοι επηρεάζουν, και επηρεάζουν πολλούς, έχουν κολλήσει το έργο νέας επέκτασης του υπερσύγχρονου κτιρίου του νοσοκομείου Σύρου δίπλα στο έργο του κτιρίου του δικού μας νοσοκομείου; Μήπως για να μη γίνει ποτέ το κτίριο του νοσοκομείου Νάξου;

Όλοι γνωρίζουμε ότι χωρίς κτίριο, νοσοκομείο δεν θα έχουμε στη Νάξο, θα παραμείνουμε στο Κέντρο Υγείας.

Κύριε Πρόεδρε του Νοσοκομείου Νάξου τι λέτε; Καλό θα είναι πότε-πότε να μας στέλνετε και κάποια ενημέρωση. Ο τοπικός Τύπος προσφέρει πολλά στο νησί μας και δεν πρέπει να τον αγνοείτε.

Έπαρχε και Δήμαρχοι της Νάξου γιατί σιωπάτε γι' αυτό το θέμα;

Π.Ε.Λ.

Τι Σουτζούκος, τι Βλαχοβασιλης...

Μήπως ο σύλλογος βρίσκεται στη μέση μιας διαμάχης των δήμων Νάξου και Δρυμαλίας για το νερό από το φράγμα της Φανερωμένης;

Το ζητούμενο για το χωριό πάντα είναι η ύδρευση για όλους τους οικισμούς του και οριστική λύση του προβλήματος υδροδότησης τα καλοκαίρια. Όχι βέβαια η τοποθέτηση υπέρ του ενός ή του άλλου δημάρχου, γιατί, όπως έλεγε και ο μπάρμπας μου, τι Σουτζούκος, τι Βλαχοβασιλης...

Γ.Ν.Μ.

Μήνυμα...

Το Σύνταγμα της Ελλάδος κατοχυρώνει τη νομοθετική εξουσία, την εκτελεστική εξουσία που σχετίζεται με την νομοθετική και την εντελώς ανεξάρτητη (όπως αποδεικνύουν οι τελευταίες αποκαλύψεις...) δικαστική εξουσία. Όλοι αναγνωρίζουν την άτυπη ύπαρξη τέταρτης εξουσίας, αυτής που ασκεί ο Τύπος. Η εμφάνιση μιας πέμπτης, της εξουσίας επί του Τύπου, θεωρείται εδώ και δεκαετίες αδιανόητη...

Γ.Ν.Μ.-Π.Ε.Λ.

Επίδομα αλλεργίας...

Με τον όρο «αλλεργία» ή «αναφυλαξία», καθορίζονται οι περιπτώσεις εκείνες κατά τις οποίες εκδηλώνεται σφοδρή αντίδραση του οργανισμού του ανθρώπου εναντίον της εισαγωγής ξένης πρωτεΐνης σ' αυτόν. Η πρωτεΐνη ενδέχεται να εισαχθεί στον οργανισμό είτε σαν τροφή είτε με την σκόνη που αναπνέουμε σε ελάχιστες ποσότητες. Το φαινόμενο της αλλεργίας ή αναφυλαξίας μπορεί να αναπαραχθεί στα κατώτερα ζώα... (Νεότερο Εγκυκλοπαιδικό Λεξικό «ΗΛΙΟΥ», τόμος Γ', σελ. 44).

Με αφορμή κείμενο του Γιάννη Μαύρου στην εφημερίδα «Η Άποψη», φ. 47, και στην στήλη ΘΕΣΕΙΣ-ΑΝΤΙ-ΘΕΣΕΙΣ, με τίτλο «Έγινε εργοστάσιο σμύριδας», και πριν διαβάσω το κείμενο αναφώνησα πανηγυρίζοντας: Επί τέλους, βρε αδελφέ... Έγινε το εργοστάσιο που τόσα χρόνια ήταν στόχος γενεών και γενεών.

Μα συνεχίζοντας την ανάγνωση, απογοητεύθηκα... Ενώ περίμενα να δω την κατασκευή του εργοστασίου στην Μουτσούνα ή στον Λυώνα και τις αντιδράσεις των αντίπερα σμυριγλάδων, διάβασα ότι το εργοστάσιο ιδρύθηκε στην... Θράκη! Δεν ξέρω αν αληθεύει...

Με τις φτωχές μου γνώσεις, γνωρίζω ότι η Θράκη παράγει Ζαχαρότευτλα, καλαμπόκια, κουκούλια... Σμύριδα; Προβληματίστηκα: Ο δαίμων του τυπογραφείου ή το δηκτικό χιούμορ του συντάκτη αναφέρεται

Απολλωνιάτες και Ακρωτηριανοί το νου σας! Μετά το χτύπημα του τσουνάμι στην Ν.Α. Ασία, η κυβέρνηση θορυβήθηκε. Ο κ. Σιούφας ανακοίνωσε ότι το δίκτυο «Ποσειδών» στο Αιγαίο θα εξοπλιστεί με πέντε νέους πλωτούς ωκεανογραφικούς σταθμούς με αισθητήρες μέτρησης της θαλάσσιας στάθμης, ώστε η εμφάνιση τσουνάμι να προβλέπεται ως και 72 ώρες νωρίτερα.

σε επίδομα αλλεργίας; Επειδή δαίμονες αναφύονται και δένοντες υπάρχουν...

Σε κάθε περίπτωση «γλώσσα λανθάνουσα ταληθή λέγει». Επίδομα αλλεργίας...

Γιατί εξαναγκάστηκαν οι σμυριγλάδες να αλλάξουν επάγγελμα.

Γιατί οι σμυριγλάδες με νόμο γίνονται παράνομοι (εννοούμε τους πραγματικούς σμυριγλάδες).

Γιατί από τις ευνοϊκές ρυθμίσεις βγάζουν σπυργιά (γίνονται δηλαδή αλλεργικοί) και τους χορηγείται επίδομα αποστύργιωσης και αλλεργίας...

Στην πρώτη περίπτωση τους ανήκει εγκάρδιος χειρетиσμός με ανατεταμένας τας χείρας και ανοικτούς τους δακτύλους.

Και αν επικαλεστούν το ΕΚΟΦΙΝ, εν χωρώ άδοντες οι σμυριγλάδες απαντούν με ανοικτάς τας παλάμας: «Πάρε και συ κηρήν...».

Το επίδομα αλλεργίας δεν το θέλουμε. Γιατί: Δεν είμαστε αλλεργικοί. Ούτε θα μας κάνετε.

Απαιτούμε όσα δικαιούμαστε ως σμυριδεργάτες. Για να μείνουμε στη γη μας και όχι να εκδράμουμε στη Θράκη.

Για να συνεχίζουμε να γεμίζουμε τις λίμνες των στωών με τον ιδρώτα και το αίμα μας.

Γιατί τα κόκκαλά μας έχουν πολύ σμυρήλι...

Ν. Ορεινός

Μνημείο πεσόντων Απόλλωνα

Κατ' αρχήν οφείλουμε να αναγνωρίσουμε το έργο σαν θετικό, όσον αφορά την ιδέα απότισης φόρου τιμής σ' αυτούς τους συγχωριανούς μας που θυσιάσαν και τη ζωή τους για να ζούμε εμείς σήμερα ελεύθεροι. Όμως η επιλογή του χώρου – κατά κοινή ομολογία – είναι ατυχής, για να μην πούμε απαράδεκτη. Το γιατί ατυχής το διαπιστώνει κανείς με την πρώτη ματιά.

Με την πρώτη λοιπόν ματιά δεν είναι ορατό, επειδή κρύβεται από φοίνικα, αλμυρίκα, παγκάκια, βρύση, τοίχο γραμματοκιβωτίου, πινακίδες σήμανσης, πινακίδες καταστήματος κ.λπ.

Επίσης, δεν είναι περιφραγμένο και δεν αναγράφονται τα ονόματα των συγχωριανών μας που έπεσαν υπέρ πατρίδος! Γιατί;

Πιστεύουμε ότι πρέπει άμεσα να μεταφερθεί σε άλλο χώρο, τέτοιο που πρέπει να τοποθετείται ένα **Ηρώον**, έτσι όπως αξίζει σε **ήρωες**.

Ν.Ε.Φ.

Απάντηση: *Αν δεν υποδειχτεί ο κατάλληλος χώρος, υπάρχει πάντα και η λύση του Ναστρεντίν Χότζα: Να γίνει... φορητό το Ηρώον και να τοποθετείται κατά τις προτιμήσεις...*

Π.Ε.Λ.

Απόψεις...

Καταρχάς, θέλω να συγχαρώ το νέο Δ.Σ. του Συλλόγου Κορωνίδας για την εκλογή του και την απόφασή του να εκδίδεται σε μηνιαία βάση η εφημερίδα μας. Επίσης, δεν καταλαβαίνω στην έκδοση Δεκέμβρη 2004, σελίδα 5, άρθρο Συμπτώσεις και στόχοι την προτροπή με κεφαλαία: ΜΑΚΗ ΠΡΟΣΓΕΙΩΣΟΥ. Ενώ στη σελίδα 7 για το Σύλλογο Απολλωνιατών και τον πρόεδρό του, βλέπω επαινετικά σχόλια. Τουλάχιστον και μία φωτογραφία του νέου προέδρου (Μάκη Μπαρδή) να τον γνωρίσουν όσοι δεν τον ξέρουν. Κι εύχομαι η φωτογραφία να μην είναι από προσογείωση, αλλά από απογείωση. **Μ.Ν.Φ.**

Απάντηση: *Και εγώ δεν καταλαβαίνω γιατί δεν τράβηξες ούτε μια φωτογραφία από την εκδήλωση της πίκας που θα 'ταν ευκαιρία να γνωρίσουν όσοι δεν ήρθαν... φωτογραφικώς και τον Πρόεδρο. Γνωστού όντως ότι ασχολείσαι επιτυχώς με τη φωτογραφία, πράγματι λέει-πει τουλάχιστον μία. Έτσι Μανόλη;*

Π.Ε.Λ.

Περί λιβανίσματος

Το λιβάνισμα των Αγίων το καταλαβαίνω... Τους λιβανίζουν – όσοι τους λιβανίζουν – έχοντας κατά νου ο καθένας τους δικούς του λόγους ευχαριστίας ή παράκλησης. Το λιβάνισμα ανθρώπων για όσους το συντηρούν, γίνεται για τους ίδιους λόγους;

Ν.Ε.Φ.

Απάντηση: *Ο άγιος κι ο κάθε «άγιος», αγαπητέ Ν.Ε.Φ., και «λιβάνι» θέλει και «φοβέρα» θέλει. Γι' αυτό είναι άγιος. Όμως γιατί δεν ονομάζεις και τον άγιο που «λιβανίζει», μόνο τον... φωτογραφίζεις; και με βάζεις στον πειρασμό να βάλω την φωτογραφία του ξανά, σαν ελάχιστη αναγνώριση στον καθημερινό, ανιδιοτελή και πείσμονα αγώνα για το καλό του τόπου. Ασφαλώς δεν είναι «λιβάνισμα» η προβολή ενός χωριανού μας σαν το Νταμπτακαντάνη που εμπνέει και στηρίζει χρόνια τώρα το συλλογικό Ναξιακό κίνημα.*

Π.Ε.Λ.

Έλεος πια...

Διαβάζοντας την «έρευνα» Ελισάβετ... ένα όνομα με ιστορία του Παναγιώτη Λιανή στην Κορωνίδα, Δεκέμβρης 2004, κάτι μου μύρισε και μ' έβαλε σε σκέψεις. Σταράτα λόγια: μήπως προετοιμάζεται το κλίμα για χτίσιμο καινούριας εκκλησίας;

Έλεος πια, όχι τίποτα άλλο αλλά δεν βλέπω να γίνονται και παπάδες κάποιοι για να τις λειτουργούν.

Μήπως αντ' αυτού πρέπει να βοηθήσουμε να τελειώσει το δημοτικό σχολείο στον Απόλλωνα; Αυτό θα έκανε κι ο Κοσμάς ο Αιτωλός, αγαπητοί εν Χριστώ αδελφοί...

Ν.Ε.Φ.

Απάντηση: *Και το Δημοτικό Σχολείο του Απόλλωνα έχει τον... Αιτωλό του.*

Π.Ε.Λ.

Η ολοκλήρωση του μονοπατιού της Εμπολής-Απόλλωνα

Η πρόσβαση στην πηγή της Εμπολής στον Απόλλωνα, είναι επιτέλους γεγονός! Ο Δήμος Δρυμαλίας και με το προσωπικό ενδιαφέρον της αντιδημάρχου κ. Βούλας Βιτζηλαίου, ολοκλήρωσε το χτίσιμο και την τσιμεντόστρωση του επικινδυνότερου σημείου του μονοπατιού, έτσι ώστε είναι δυνατή η επίσκεψη στην πηγή που υδρεύει και αρδεύει όλο τον Απόλλωνα.

Το τοπίο – με τα πλατάνια, τις πικροδάφνες και την άγρια βλάστηση – απείρου φυσικού κάλλους, προσφέρεται στον επισκέπτη για ξεκούραση και αναμυχή.

Για την πλήρη ολοκλήρωση της διαμόρφωσης του χώρου όμως πιστεύουμε ότι χρειάζεται ακόμη λίγη δουλειά και λιγότερα χρήματα. Δηλαδή να καθαριστούν χαμηλά τα δέντρα και οι θάμνοι, να ξεριζωθούν οι βάτοι και να μπει ένα ξύλινο κάγκελο στα σημεία που είναι επικίνδυνα λόγω ύψους. Η τοποθέτηση ξύλινων τραπεζιών και καθισμάτων θα διευκόλυε την παραμονή των επισκεπτών-φυσιολατρών. Ο υπογράφων δεσμεύεται για προσωπική εργασία με μεθελοντική ομάδα 3 ακόμη ατόμων που θα βοηθήσουν για την ολοκλήρωση του έργου με το συντονισμό από το Δήμο Δρυμαλίας.

Ν.Ε.Φ.

Καταπατήσεων συνέχεια...

Γράφαμε πέρυσι την προσπάθεια κάποιων για καταπάτηση του αγιαλού στην Πέρα Λίμνη του Απόλλωνα, διά της μεθόδου «φυτέματος» πασσάλων και αρμυρικών. Κάποιος παραπονέθηκε ότι δεν είναι έτσι τα πράγματα και αυτό το είχαν από δεκαετίες (το πρόχειρο χτίσιμο χαμηλού τοίχου από βότσαλα της παραλίας).

Η φύση όμως κάθε τόσα χρόνια εκδικείται και παίρνει πίσω ό,τι της ανήκει. Η περσινή θεομηνία των 11 μποφόρ ισοπέδωσε το τοιχάκι από βότσαλα, άπλωσε τα βότσαλα και πολλά περισσότερα σε πολύ μεγαλύτερη έκταση πέραν της καταπατημένης.

Το μόνο που θυμίζει σήμερα την προσπάθεια των επιδοξων καταπατητών είναι τα σίδερα που μένουν όρθια και σκουριασμέα για να λερώνουν με τη σκουριά τους τα βότσαλα.

Οι καταπατητές όμως δεν σταμάτησαν τις προσπάθειές τους. Συνεχίζουν και σήμερα, μόνο που τώρα έχουν τοποθετήσει πλέγματα σιδήρου σε μικρότερη καταπατημένη έκταση, μιας και αντιλήφθηκαν ότι η θάλασσα τους πήρε ειδηση και δεν αστειεύεται.

Μόνο το Λιμεναρχείο και η Πολεοδομία δεν είδαν, δεν άκουσαν ούτε την «Κορωνίδα» διάβασαν...

Ν.Ε.Φ.

Συγκινητική πρωτοβουλία του Δήμου Δρυμαλίας

Το Δημοτικό Συμβούλιο Δρυμαλίας στα πλαίσια του κινήματος αλληλεγγύης προς τους λαούς της Ν.Α. Ασίας, που δοκιμάστηκαν από την τεράστια φυσική καταστροφή, και μετά την προτροπή της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας να αναπτυχθούν πρωτοβουλίες που να εστιάζουν στη συγκέντρωση χρημάτων, ομόφωνα αποφάσισε να ανοιχτεί ειδικός λογαριασμός στην ALPHA BANK για τον παραπάνω σκοπό.

Για τη διασφάλιση της αποστολής των χρημάτων – μέσω ανθρωπιστικής οργάνωσης – στις πληγείσες περιοχές, ορίστηκε Επιτροπή αποτελούμενη από τον Δήμαρχο Δρυμαλίας Γιάννη Τζουάνη και τους επικεφαλής δημοτικούς συμβούλους της μειοψηφίας Ιωάννη Μπαρδάνη και Απόστολο Ψαρρά.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

- Καμιά πρόβλεψη... αφού ήδη κυκλοφορεί η εφημερίδα.
- Η πίτα εφέτος κόπηκε έγκαιρα.
- Ένα καινούργιο είδος στοιχήματος έπαιξε στο Σύλλογο σχετικά με τη βράβευση των επιτυχόντων. Αφορούσε τα ποσοστά συμμετοχής τους στην εκδήλωση... Και χάσανε όλοι.
- Αφού κανείς δεν περίμενε να καταντήσει κάτω από τό 50%... Αναμένεται γενναία απόφαση, να... κοπεί το κόψιμο της πίτας και να βραβεύονται όσοι δεν πέρασαν... μπάρε μου.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

- Ο εκδότης και διευθυντής σύναξης της «Κορωνίδας» κ. Παναγιώτης Λιανής παραδίδει τη σκυτάλη... Και δηλώνει: «Ουδείς αναντικατάστατος...».
- Το... θυμιατό δεν ξέρουμε αν το παρέδωσε ακόμα ή θα το κρατήσει για ενθύμιο.

ΜΑΡΤΙΟΣ

- Ο Σύλλογος θα κάνει τον Αποκριάτικο Χορό του στο χωριό. Στα δώματα. Όπως παλιά.
- Το Τοπικό Συμβούλιο του χωριού, αξιοποιώντας την μαζική κάθοδο των... Αθηναίων, επαναφέρει το θεσμό της προσωπικής εργασίας.
- Σαν πρώτο έργο αποφασίζεται το μέγαλωμα της «τρύπας» των Ροδινών.
- Όποιος δεν ξέρει τι εστί «τρύπα», δεν είναι τακτικός αναγνώστης της «Κ».

Καζαμίας 2005

Του Παναγιώτη Λιανή για αναγνώστες με χιούμορ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

- Αίσθηση προκάλεσε στο Δημοτικό Συμβούλιο η απόφαση για την «τρύπα».
- Διάολε, κάτσε στην τρύπα σας, δήλωσε ο Δήμαρχος.
- Με πρόταση της Αντιδημάρχου κ. Βούλας Βιτζηλαίου ορίστηκε «κουστοδία» δημοτικών αστυνομικών να φυλάσσουν την τρύπα και τον... επιτάφιο τη Μ. Παρασκευή, για να μη τον μαδήσουν.
- Προηγήθηκε βέβαια η απόφαση για ίδρυση Δημοτικής Αστυνομίας και Αγροφυλακής, στην οποία διορίστηκαν όλοι οι βοσκοί του Δήμου, αφού οι αγρότες είναι όλοι συνταξιούχοι του ΙΚΑ και του Δημοσίου.
- Την πρώτη του μήνα ολοκληρώθηκε η ασφαλιτόστρωση του δρόμου Χωριό-Μυρίσης-Κάμπος.

ΜΑΪΟΣ

- Η «ύρα» της Ανάστασης επεκτείνεται μέχρι το Διόδι...
- Οι χωριανοί με έκπληξη διαπιστώνουν ότι ο σκουπιδότοπος με τους καπνούς διοξίνης γίνεται ανεπαφάρατος με ανερμήνευτο τρόπο την ώρα που ο παπάς ψάλλει το «ως εκλείπει καπνός εκλιπέτωσαν...».
- Του Αγίου Κωνσταντίνου εμ-

φανίζεται ξαφνικά ο πρωθυπουργός με τη Νατάσσα και τα διδυμάκια για να γιορτάσουν την ονομαστική του εορτή και να πανηγυρίσουν με τους Κωμιακίτες.

- Και όπως συνήθιζε όταν έρχεται κοντά στο λαό, δίνει και άμεσες λύσεις: Το γήπεδο ηλεκτροφωτίζεται, αρχίζει η διάνοιξη του περιφερειακού δρόμου από Άγιο Κωνσταντίνo μέχρι Πλατανάκι, εγκαινιάζεται το έργο της ανάδειξης των νερόμυλων και ο Νταρμπολόβας διορίζεται αρχιμάγειρας... Μια καταπληκτική φωτογραφία κάνει το γύρο των εφημερίδων και απεικονίζει την πρωθυπουργική οικογένεια να τρώει βραστή ζούλα, ενώ οι πανηγυριώτες έτρωγαν με τα... μάτια τη Νατάσσα!

- Σε ερώτηση κάποιου αν θα παραθερίσει στ' Αμπράμ και εφέτος το καλοκαίρι ο πρωθυπουργός, απάντησε πως θα προτιμήσει τη Χίλια Βρύση που έχει και εκεί... Μπαϊράκτάρη... Το Μανώλη βεβαίως.

ΙΟΥΝΙΟΣ

- Εντατικές προετοιμασίες για τα «Απολλώνια 2005». Εφέτος εκτός από το Ναυτικό θα αποδώσει τιμές και ο Στρατός Ξηράς. Ήδη στις κορυφο-

γραμμές στήνονται πυροβόλα...

- Μεγάλη συναυλία από το συγκρότημα «Τρύπες» στον Τρυπή και να πανηγυρίσουν με τους Κωμιακίτες.

ΙΟΥΛΙΟΣ

- Ο πιο απρόβλεπτος μήνας.
- Το μόνο σίγουρο είναι ότι ακολουθεί ο Αύγουστος.
- Ο Σύλλογος Απολλωνιατών σε ευγενή άμιλλα με τον Σύλλογο Κορωνίδας: Ομιλία ο ένας, χορό ο άλλος! Εκδρομές ο ένας, ξεναγήσεις ο άλλος. Αλλά ο ένας, Φανερωμένη ο άλλος.
- Από κοινού εξόρμηση των δύο σωματείων αποδίδει τεράστιες ποσότητες από ντενεκάκια, πλαστικά και γυαλιά που μαζεύονται από τη Ρεματιά Κωμιακής-Απόλλωνα. Όλα πάνε στην ανακύκλωση που ήδη εφαρμόζεται από το Δήμο Δρυμαλίας.

- Επειδή η εκλογή προέδρου φαίνεται αδύνατη, γίνεται συμφωνία με το Σύλλογο Απολλωνιατών: Μας δίνουν τον Νταμπακαντώνη και τους δίνουμε μέλη για το Διοικητικό Συμβούλιο τους.

- Κάπου εδώ ήρθαμε... πάμε να πασινομενε και καλά να πάθομενε... Και του χρόνου!

Της Θεοσκέπαστης και του Τρύγου.

- Έργο χιλοπαιγμένο με το ίδιο πάντα ενδιαφέρον όπως οι παλιές καλές ελληνικές ταινίες. Σα να το βλέπεις για πρώτη φορά.

ΟΚΤΩΒΡΗΣ

- Γεώτρηση στο Πλατανάκι φέρνει πετρέλαιο στην επιφάνεια και έτσι ακυρώνεται η εγκατάσταση στο σχολείο συστήματος θέρμανσης με αξιοποίηση ηλιακής και γεωθερμικής ενέργειας. Το σύστημα αυτό θα ήταν προϊόν συνεργασίας ενός γερμανικού σχολείου με το ΤΕΙ Φιλωτίου και του σχολείου του χωριού μας υπό την αιγίδα της «Αριάδνης Α.Ε.».

- Και η αλληλογραφία; Μα γίνονται έργα με επιστολές; Γιατί, γίνονται γεωτρήσεις στο χωριό;

ΝΟΕΜΒΡΗΣ

- Γενική Συνέλευση του Συλλόγου με 5.000 άτομα.
- Εκλογές με τεράστια συμμετοχή και ανάδειξη πολυμελούς συμβουλίου.
- Επειδή η εκλογή προέδρου φαίνεται αδύνατη, γίνεται συμφωνία με το Σύλλογο Απολλωνιατών: Μας δίνουν τον Νταμπακαντώνη και τους δίνουμε μέλη για το Διοικητικό Συμβούλιο τους.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

- Κάπου εδώ ήρθαμε... πάμε να πασινομενε και καλά να πάθομενε... Και του χρόνου!

Προς αποκατάσταση και όχι για αναμόχλευση...

Κύριε Διευθυντά,

Στο υπ' αριθ. 20 φύλλο, έτος Δ', Δεκέμβριος 2004, της «Κ.Ν.», στη σελ. 5, με τίτλο «Τα σχολία (να) της Κορωνίδας», αναφέρεται ενυπόγραφα (Π.Ε.Λ.): «**Τριάντα δύο (32) χρόνια πέρασαν από τότε που με πρόταση του Στέλιου Μπαρδή (της Τασώς), προέδρου του Συλλόγου Κορωνίδας Νάξου, αποφασίστηκε, ιδρύθηκε και κυκλοφόρησε σε μηνιαία βάση η εφημερίδα «Κορωνίς».**».

Κύριε Διευθυντά, όντως η «Κορωνίς Νάξου» εκδόθηκε για πρώτη φορά πριν 32 χρόνια και επί προεδρίας στον ιστορικό Σύλλογο Κορωνίδας Νάξου Στυλιανού Μπαρδή. Όμως η πρόταση και υλοποίηση του εγχειρήματος αυτού ήταν από ομάδα νέων φοιτητών και επιστημόνων από το χωριό. **Ο Στυλιανός Μπαρδής και η πλειοψηφούσα τότε ηγεσία του Συλλόγου ήταν κάθετα αντίθετη στην έκδοση της εφημερίδας.** Υπεραμυνόταν και ο

Στυλιανός Μπαρδής και η τότε ηγεσία του Συλλόγου, του εκδομένου εντύπου «Δελτίο Τύπου του Συλλόγου Κορωνίδας Νάξου», το γνωστό ως «Εφημερίδα κι του Συλλόγου», που συντασσόταν αποκλειστικά και μόνον από τον Κ.Γ. Κορρέ.

Η ομάδα αυτή των τότε νέων επιστημόνων και φοιτητών, έχοντας ζήσει έντονα τα προβλήματα του χωριού, έχοντας άρτι μεταναστεύσει και αντιμετωπιζόμενος τα νέα προβλήματα, έχοντας συνειδητοποιήσει τον ρόλο του Συλλόγου και την δυνατότητα της συλλογικής δουλειάς, ουσιαστικής παρέμβασης και επέμβασης για την εκπλήρωση των καταστατικών αρχών του Συλλόγου, υπέβαλε στην τότε Διοίκηση το αίτημα και την εθελούσια προσφορά για αντικατάσταση και μετεξέλιξη του δελτίου τύπου του Συλλόγου σε μηνιαία εφημερίδα. Οι αντιρρήσεις από την πλευρά της πλειοψηφίας του Συλλόγου, ενσαρκωνόμενες

από τον τότε πρόεδρό του κ. Στυλιανό Μπαρδή, ήταν πολλές και υπό τον φόβο της κομματικής εξάρτησης – ενώ τότε δεν υπήρχαν κόμματα λόγω της προ πολλών ετών κατάργησής τους.

Βρήκαμε λοιπόν ως φόρμουλα την χορήγηση δανείου από τον Σύλλογο για την πρώτη έκδοση της «Κ.Ν.». Μη έχοντας άλλο μέσο αντίδρασης, το τότε Διοικητικό Συμβούλιο συμφώνησε στο εγχείρημα των νέων Κωμιακитών. Ορίστηκε με απόφαση του υπό τον κ. Στ. Μπαρδή Δ.Σ. Συντακτική Επιτροπή απαρτιζόμενη από τους Νικόλαο Ι. Λεβογιάννη καθηγητή Φιλολογίας, Βασίλειο Ι. Φραγκουλόπουλο φοιτητή Νομικής Παν/μίου Αθηνών, Εμμανουήλ Δ. Κορρέ φοιτητή Φιλολογίας Παν/μίου Αθηνών, Νικηφόρο Εμμ. Φιλιππουπολίτη φοιτητή Ανωτάτης Βιομηχανικής Σχολής Πειραιώς και Νικόλαο Ε. Λεβογιάννη φοιτητή Νομικής Σχολής του Παν/μίου Αθηνών και υπεύθυνο σύνταξης τον Βασίλη Φραγκουλόπουλο. **Βασική προϋπόθεση: Την ύλη της εφημερίδας θα ενέκρινε ο μακαρίτης συμπατριώτης μας, καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Στυλιανός Κορρές, ο οποίος έγραψε το κύριο άρθρο του πρώτου φύλλου.**

Η έκδοση του πρώτου φύλλου έτυχε απρόβλεπτης υποδοχής. Τα πεντακόσια φύλλα εξαντλήθηκαν από την πρώτη μέρα κυκλοφορίας και η καταβολή συνδρομών ήταν πέρα από κάθε προσδοκώμενο. Τα σχόλια ήταν ευμενικά και η παρότρυνση από τους συμπατριώτες ήταν θαρραλέα.

Το δεύτερο φύλλο εκδόθηκε σε χίλια αντίτυπα και έγινε επίσης ανάρπαστο.

Στο μεταξύ, φοιτητές και νέοι επιστήμονες συγχωριανοί δήλωσαν την επιθυμία τους να συνεργαστούν και να ενισχύσουν την Κορωνίδα. Την είδαν σαν ομφάλιο λώρο των Κωμιακитών της Αθήνας και της Κωμιακής.

Όλα αυτά όμως φαίνεται ότι δεν άρεσαν τους ελέγχοντες τον Σύλλογο και αφού τα χρόνια ήταν δύσκολα (χούντα γαρ), χωρίς καμιά εξήγηση (το αποφασίζουμε και διατάσσουμε ίσχυε) και ενώ ετοιμαζόταν το τρίτο φύλλο της εφημερίδας και με πλαφόν τα 1.500 φύλλα, αντικαταστάθηκαν τα τέσσερα από τα πέντε μέλη της Συντακτικής Επιτροπής και υπεύθυνος ανέλαβε ο κ. Στυλιανός Μπαρδής, πρόεδρος τότε του Συλλόγου Κορωνίδας Νάξου, και μάλιστα με επέμβαση στην ταυτότητα της εφημερίδας με πέννα μελάνης... Συνέχισε με αυτό το καθεστώς μέχρι τον Νοέμβριο 1972, οπότε στις εκλογές του Συλλόγου, που έγιναν με δημοκρατικά εκλεγμένα Εφορευτική Επιτροπή από φα-

νερή ψηφοφορία προσωπική σε γενική συνέλευση και με για πρώτη φορά κάλπη, εκλέχτηκαν στην Διοίκηση του Συλλόγου οι νέοι Κωμιακίτες, που σημειωτέον λόγω των επικρατούσων συνθηκών (χούντα) δεν μπορούσαν να συμπληρώσουν ψηφοδέλτιο για το Δ.Σ.

Έκτοτε η «Κ» συνέχισε να εκδίδεται, με αποκορύφωμα την ανάδειξη της σε πανναξιακό φύλλο.

Όμως όλα τα παραπάνω στη λήθη, όπως είχε διακηρυχθεί και στην ανακοίνωση των Εκλογών του Συλλόγου στις 5.11.1972.

Αλλά και για την αποκατάσταση της αλήθειας.

Για να αποδίδονται τα του Καίσαρος τω Καίσαρι. **Ν.Ε.Φ.**

Μην ξεχνάτε

τη συνδρομή σας,

είναι ο μοναδικός πόρος

της εφημερίδας μας.

Το νερό είναι καλό αν είναι καλό νερό

Σύστημα Καθαρισμού Νερού
Για καθαρό νερό στο σπίτι ή στο γραφείο
Υψηλής τεχνολογίας, μοναδικής αποδοτικότητας
Αφαιρεί σωματίδια, βλαβερές χημικές ουσίες, παθογόνους μικροοργανισμούς, όπως ιούς, βακτήρια και πρωτόζωα, ενώ αφήνει να περάσουν τα ωφέλιμα για τον άνθρωπο στοιχεία, όπως μαγνήσια, ασβέστιο και φθόριο.

Πέτρος Αντ. Ματζάκος, 6977-294339
Φυσικός M.Sc.

ΚΑΜΕΛΙΑ ΑΝΔΡΗ-ΛΟΥΜΗ
ΙΑΤΡΟΣ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΟΣ

ΣΠΙΡΟΜΕΤΡΗΣΗ • ΟΞΥΜΕΤΡΙΑ

ΣΥΜΒΑΣΗ ΜΕ ΤΑΜΕΙΑ

Ρεθύμνης 47, Γαλάτσι

Τηλ. 210-2917830, Κιν. 6932-910211

Fax 210-2917658

Ρεπορτάζ: **Κατερίνας Μυλωνά**

Ήταν το τρίτο κατά σειρά Σάββατο της νέας χρονιάς και η αίθουσα του Συλλόγου μας γέμισε από πολλούς συγχωριανούς μας και φίλους του χωριού μας, οι οποίοι έφτασαν για να τιμήσουν με την παρουσία τους την εκδήλωσή μας για την κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας και για την απονομή των επαίνων σε πτυχιούχους και φοιτητές σε ΑΕΙ και ΤΕΙ της χρονιάς που πέρασε.

Η ατμόσφαιρα ήταν εξαιρετικά ευχάριστη και το κλίμα που επικράτησε ζεστό και άκρως πατριωτικό.

Ανάμεσα σ' αυτούς οι οποίοι παραβρέθηκαν, ήταν ο δήμαρχος Γαλατσίου κ. Τούντας, οι αντιδήμαρχοι Γαλατσίου κ.κ. Πρωτονοτάριος, Αλιμπέρτης, Μελισσογιάννης, Δερεδίνης, ο νομάρχης Κυκλάδων κ. Μπάλλας, ο πρόεδρος της ΟΝΑΣ κ. Καρποντίνης, οι βουλευτές Αιγαίου κ.κ. Χωματάς, Ρήγας και η κ. Μανουσού-Μπινοπούλου, οι καθηγητές Πανεπιστημίου κ. Μαρία Φραγκουλοπούλου και κ. Ντέμης Κορρές, ο πρόεδρος του Συλλόγου Απολλωνιατών κ. Αντ. Χωριανόπουλος και ο γενικός γραμματέας κ. Κ. Χωριανόπουλος, ο πρόεδρος του Αθλητικού Ομίλου Κορωνίδας κ. Στάης, ο γενικός γραμματέας κ. Αγγελής και ο εφέτης κ. Σιδερίης.

Την παρουσίαση της εκδήλω-

Η κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας του Συλλόγου

• Βράβευση επιτυχόντων σε ΑΕΙ και ΤΕΙ

σης ανέλαβε με επιτυχία ο γενικός γραμματέας του Δ.Σ. κ. Γιώργος Μυλωνάς, ο οποίος αφού πήρε τον λόγο και χαιρέτησε τους παρευρεθέντες κάλεσε τον πατέρα Φιλθέο Νικολακάκη του Μάρκου για την τέλεση του αγιασμού και στη συνέχεια ακολούθησε η κοπή της πίτας.

Στο βήμα έπειτα ανέβηκε ο πρόεδρος του Δ.Σ. κ. Μάκης Μπαρδής, ο οποίος αφού χαιρέτησε και ο ίδιος τους παρόντες, τόνισε κατ' αρχήν την ανάγκη συνεργασίας όλων των Κομμακτών για το καλό του χωριού μας και στη συνέχεια μίλησε για τους στόχους του φετι-

νού Δ.Σ. του Συλλόγου. Μεταξύ άλλων ανέφερε την έκδοση του Γ' τόμου της «Κωμιακής» και ότι όλα τα έσοδα θα διατεθούν για την δημιουργία Λαογραφικού Μουσείου στο χωριό μας.

Σειρά στο πρόγραμμα είχε η προβολή σλάιτς από τον κ. Μανώλη Φιλίππουπολίτη, ο οποίος

παρουσίασε πανέμορφες φωτογραφίες από την ευρύτερη περιοχή του χωριού μας.

Η προβολή κράτησε περίπου μισή ώρα και συνοδεύτηκε από τον ήχο γλυκών νησιώτικων μελωδιών. Ήταν ένα ευχάριστο μισάωρο, κατά το οποίο με την σκέψη μας όλοι οι Κωμιακίτες ταξιδέψαμε στο πολυαγαπημένο μας νησί και σίγουρα οι παρόντες, οι οποίοι δεν έχουν πάει στο νησί, μαγεύτηκαν από τις ομορφιές του.

Στο τέλος πραγματοποιήθηκε η καθιερωμένη απονομή επαίνων πρώτα στους πτυχιούχους του έτους που πέρασε και έπειτα στους φοιτητές οι οποίοι πέρασαν σε σχολές των ΑΕΙ και ΤΕΙ τον περσινό Σεπτέμβριο.

Να σημειώσουμε ότι εκτός από τους επαίνους δόθηκε σε καθέναν από τους πτυχιούχους και τους φοιτητές ως συμβολικό δώρο μία πολύ ωραία εικονίτσα της Παναγίας από το Δ.Σ. και προσφορά από τον Δήμο Δρυμαλίας ένα αξιόλογο βιβλίο για τις βυζαντινές εκκλησίες του χωριού μας.

Το πρόγραμμα της εκδήλωσης έληξε σ' αυτό το σημείο, αλλά πολλοί παρευρισκόμενοι κάθισαν στον Σύλλογο μέχρι τις 12 το βράδυ για να μιλήσουν με γνωστούς και φίλους τους και να χαρούν την υπέροχη ατμόσφαιρα η οποία κυριαρχούσε. Ευχόμαστε και του χρόνου!

Ο χαιρετισμός του Αντώνη Εμμ. Χωριανόπουλου

Κυρίες και κύριοι,

Εκ μέρους του Συλλόγου Απολλωνιατών Νάξου χαιρετίζω την εκδήλωση κοπής της πρωτοχρονιάτικης πίτας και της βράβευσης των φοιτητών και συγχαίρω τους νέους φοιτητές. Η Κωμιακή είχε και έχει πάντοτε φυτώριο επιστημόνων.

Εύχομαι χρόνια πολλά σε όλους, καλή χρονιά.

Ο Σύλλογος Κορωνίδας Νάξου έχει γράψει τη δική του ιστορία στο χώρο του Ναξιακού Συλλογικού Κινήματος. Έπαιξε καθοριστικό ρόλο στα τοπικά προβλήματα, αλλά πρόβαλε και τον πολιτισμό μας. Τον υπηρέτησαν και τον υπηρεούν ενεργοί πολίτες, ανήσυχοι και δημιουργικοί και πάνω από όλα με ανιδιοτέλεια. Σαν φωτεινός φάρος ο-

δήγησε όλους εμάς που ασχολούμαστε με τους Συλλόγους σε σωστούς δρόμους.

Θα ήταν παράλειψή μου να μην αναφερθώ σε δύο μεγάλες προσωπικότητες του τόπου μας, τον γιατρό Κων/νο Πιταρά, πρόεδρο της Κοινότητας Κωμιακής, φίλο του Ελευθερίου Βενιζέλου, που με ενέργειές του έγινε ο δρόμος ΑΠόλλωνα-Κωμιακής και τον καθηγητή και πρύτανη του Πανεπιστημίου Αθηνών Στυλιανό Κορρέ, που με τις δικές του παρεμβάσεις έγινε η διάνοιξη του παραλιακού δρόμου και ο λιμενοβραχίονας.

Εύχομαι στο Σύλλογο να συνεχίσει τη δημιουργική του πορεία. Σας ευχαριστώ.

18 γόνιμα χρόνια ζωής και δράσης του Συλλόγου Απολλωνιατών

Όσο αμφιλεγόμενες και να είναι οι αιτίες της ίδρυσής του... Η ζωή απέδειξε ότι ήταν ιστορική αναγκαιότητα η ίδρυση του Συλλόγου Απολλωνιατών

Καθώς μελετούσα τον βιολογικό κύκλο των μελισσών και το φαινόμενο της δημιουργίας καινούργιων σμηγών-πληθυσμών από τη μητρική κυψέλη...

Κάνοντας τις συγκρίσεις με το ιστορικό φαινόμενο των αποικιών που σημάδεψε την αρχαία ιστορία μας με τις πόλεις-κράτη-μητροπόλεις που στην ακμή τους κατακτούσαν νέους τόπους...

Επιστρέφω 18 τόσα χρόνια πίσω και αναρωτιέμαι γιατί από μερικούς – ελάχιστους ακόμα – θεωρήθηκε η ίδρυση του Απολλωνιατικού Συλλόγου σαν κάτι το αιρετικό. Μήπως αν δεν συνέβαινε όπως συνέβη, έπρεπε να εφευρεθεί; Γιατί έτσι εδειξε η ιστορία.

Ο τόπος μας είχε κι έχει ανάγκη από περισσότερες «μονάδες» εμπροσθοφυλακής. Σε ένα «στράτευμα» που οφείλει να είναι αξιόμαχο και αποτελεσματικό η κατανομή των «μάχιμων» σε

Με τον πρώην Πρόεδρο της Βουλής Απόστολο Κακλαμάνη σε εκδήλωση κοπής πίτας του Συλλόγου Απολλωνιατών.

στρατιές, συντάγματα, τάγματα και λόχους.

Είναι, σύμφωνα με την στρατιωτική επιστήμη και την ιστορία, βασική προϋπόθεση. Αλλιώς όλες αυτές οι δυνάμεις θα ήταν άτακτες. Μπουλούκια. Έτσι λοιπόν, σε μια εποχή που ο Σύλλογος Κορωνίδας βρισκόταν σε «οργασμό», φυσικό ήταν να παράγει δυνάμεις όπως αυτές που εκφράστηκαν στο Σύλλογο Απολλωνιατών και λίγο αργότερα στον «Α.Ο. Κορωνίδα». Να σημειώσουμε ότι ο Α.Ο. Κορωνίδα απογαλακτίστηκε γρήγορα και σωστά προχώρησε σαν Γαλατσιώτικο Αθλητικό Σωματείο ενώ ο Σύλλογος Απολλωνιατών

πρόβαλε τον τόπο μας. Ένα είναι σίγουρο ότι όλα αυτά τα χρόνια το συλλογικό κίνημα του τόπου μας είχε και έχει τον καλύτερο πρεσβευτή της Κωμιακής, του Απόλλωνα αλλά και όλης της Νάξου στο πρόσωπο του Αντώνη Εμμ. Χωριανόπουλου. Ο οποίος με ανιδιοτέλεια, μαχητική διάθεση και γνήσια συμπατριωτικά αι-

Με τον πρώην πρωθυπουργό Κώστα Σημίτη ο Αντώνης Χωριανόπουλος, πρεσβευτής του Ναξιακού Συλλογικού Κινήματος.

σθήματα, αγωνίστηκε, αλλού πέτυχε και αλλού δεν τα κατάφερε, αλλά πάλεψε.

Και επειδή με την εξέλιξη της τεχνολογίας όχι μόνο τα γραπτά αλλά και οι φωτογραφίες μένουν, καταθέτω τις αντιπροσωπευτικές εικόνες μέσα στο κείμενο, για να το στολίζουν με πολιτικές φουσιονωμίες που έγραψαν ιστορία και πολλές απ' αυτές υπόσχονται – και σύντομα – να ξαναγράψουν.

P.E.A.

Με τον Μανώλη Γλέζο, συμπρωτεύη, αγωνιστή και πρώτο Πατριζάνο της Ευρώπης.

Επίσκεψη του Προέδρου του Συλλόγου Κορωνίδας στους αιρετούς φορείς της Νάξου

Συνέχεια από τη σελ. 1

ανάπτυξη του Δήμου.

Το Υπουργείο Γεωργίας με το Α.Π. 16408 της 8/1/2004 έγγραφό του προς την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου αναφέρει:

Επειδή το νερό του ταμιευτήρα θα χρησιμεύσει κατά κύριο λόγο για ύδρευση δεν ενδείκνυται η σύσταση Οργανισμού Εγγείων Βελτιώσεων για να αναλάβει τις αρμοδιότητες ΔΑΣ του έργου. Μπορούν όμως οι αρμοδιότητες αυτές του ταμιευτήρα να μεταβιβαστούν σε Οργανισμό ή Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (άρθρο 9 του Ν. 2332/95).

Ο παραπάνω ταμιευτήρας έχει κατασκευαστεί στα διοικητικά όρια των Δήμων Νάξου και Δρυμαλίας και θα εξυπηρετήσει και τους δύο Δήμους.

Ο Δήμος Δρυμαλίας με την αριθμ. 181/2002 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του αποδέχεται την από κοινού με τον Δήμο Νάξου διαχείριση του ταμιευτήρα. Ο Δήμος Νάξου δεν μας έχει στείλει παρόμοια ή διαφορετική απόφαση.

Ύστερα από τα παραπάνω, σας παρακαλούμε να μεσολαβήσετε στο Δήμο Νάξου προκειμένου αυτός να αποφασίσει για την ανάληψη των αρμοδιοτήτων ΔΑΣ του ταμιευτήρα μαζί με τον Δήμο Δρυμαλίας ή να πάρει θέση για το θέμα αυτό, διαφορετικά είμαστε υποχρεωμένοι να προχωρήσουμε στην μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων ΔΑΣ στο Δήμο που έχει ήδη εκφράσει την επιθυμία της διαχείρισης του έργου (Δήμο Δρυμαλίας).

Εξάλλου, ο αντιδήμαρχος Νάξου Νικόλαος Μαρδάκης, αρμόδιος για το θέμα είπε στην «Κορωνίδα»:

Το φράγμα ανήκει και στους 2 Δήμους και πρέπει να εξυπηρετήσει το νησί μας. Από και πέρα το θέμα είναι μεταξύ των Δήμων, να ξεκαθαρίσουμε ποια είναι η βούληση του καθενός. Πρέπει να ξεκαθαρίσουμε τι εννοεί ο καθένας με τον όρο συνδιαχείριση. Σαφώς να έχει κάθε Δήμος δικαίωμα να πάρει μια ποσότητα, κατά την άποψή μας, με κριτήριο πληθυσμιακό. Έτσι θα εξυπηρετηθούν πρωτίστως οι ανάγκες του πληθυσμού για ύδρευση, και εφόσον υπάρξει περίσσειμα,

κανείς δεν αρνείται άλλες χρήσεις. Πάντως λύση στο αρδευτικό πρόβλημα του νησιού μπορεί να δώσει η λειτουργία του Φράγματος της Ποταμιάς, ένα έργο που η μελέτη του είναι έτοιμη και περιμένει στα γραφεία του Υπ. Γεωργίας.

Σε κάθε περίπτωση, περιμένουμε από το Δήμο Δρυμαλίας τις προτάσεις του για τη συνδιαχείριση του Φράγματος της Φανερωμένης.

3. Αποκατάσταση κυματοθραύστη και μελέτη αλιευτικού καταφυγίου Απόλλωνα.

Με το Α.Π. Οικ. 7760 έγγραφο, της 15/11/2004, ο Δήμος Δρυμαλίας υπενθυμίζει στα Υπουργεία Οικονομικών, Αγροτικής Ανάπτυξης, ΠΕΧΩΔΕ, Εσωτερικών, Εμπορικής Ναυτιλίας, Ανάπτυξης, Αιγαίου και την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου την καταστροφή των υποδομών στο λιμάνι του Απόλλωνα και ενημερώνει:

Ενημερωθήκαμε από το βουλευτή Κυκλάδων κ. Χωματά και τον Πρόεδρο του Λιμενικού Ταμείου Νάξου κ. Δημητροκάλλη, ότι η αποκατάσταση του λιμενικού καταφυγίου του Απόλλωνα συμπεριλήφθηκε στην εργολαβία αποκατάστασης του λιμένα της Νάξου, που εκτελείται από την Υ.Α.Σ., στη β' φάση της εργολαβίας αποκατάστασης του λιμένα Νάξου, η οποία δεν έχει σημοπρατηθεί.

Σε τελευταίες τηλεφωνικές επικοινωνίες που είχαμε με τους αρμόδιους, ανακαλύψαμε ότι η αποκατάσταση του εν λόγω λιμενικού καταφυγίου δεν έχει συμπεριληφθεί ούτε στην α' ούτε στη β' εργολαβία του λιμένα της Νάξου, η οποία εργολαβία στη β' φάση προβλέπει την αποκατάσταση του κυματοθραύστη της νησίδας του ναού του Απόλλωνα που βρίσκεται δίπλα στο λιμάνι της Νάξου... ενώ η αποκατάσταση του λιμενικού καταφυγίου του οικισμού Απόλλωνα, ως εκ θαύματος, δεν προβλέπεται πουθενά...

Ανεμόνοντας άμεσες ενέργειες σας για την τακτοποίηση ου θέματος, σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων.

• Τέλος, προκηρύχθηκε η μελέτη του αλιευτικού καταφυγίου στον Απόλλωνα, με προϋπολογισμό 41.000 ευρώ και λήξη προθεσμίας υποβολής φακέλων την 3/1/2005.

Τα καφενεία και οι καφετζήδες της Κωμιακής άλλοτε και τώρα

☞ **Συνέχεια από τη σελ. 1**

ντή (Κων. Αγγελή). Το είχε δώσει στο γαμπρό του, τον Νίκο Σαχά, που το χρησιμοποίησε ως κουρείο. Εγώ έτοιμο το έφτασα. Απέναντι από αυτό το οίκημα βρίσκεται το **μαγαζί του Πέτρου Φατούρου** κατά πολύ νεότερο. Πιο πάνω ήταν το **καφενείο-κουρείο του Γληγορέρη** (Γ. Αγγελή). Και αυτό από τα μεταγενέστερα. Διέθετε μάλιστα και τηλέφωνο για το κοινό. Ο Γληγορέρης ήταν άνθρωπος καλός και φιλόξενος και όποιος έμπαινε στο μαγαζί του, έστω για να τηλεφωνήσει, τον κυνηγούσε μέχρι τις σκάλες να τον κεράσει.

Συνεχίζοντας το οδοιπορικό μας στα καφενεία και αφού περάσουμε το σπίτι του γιατρού του Πιτταρά και τα στασιά (καμάρες) βρισκόμαστε στον **καφενέ του Αλιμπερτονικόλα**. Μέσα σ' αυτό το μαγαζί, που ευτυχώς συνεχίζει να λειτουργεί, μοιάζει να έχει σταματήσει ο χρόνος. Όλα είναι όπως παλιά, τίποτε δεν έχει αλλάξει. Το διατηρεί όπως ήταν ο Αντώνης ο γιος του Αλιμπερτονικόλα και είναι καλοσυνάτος και ήρεμος άνθρωπος, όπως και ο πατέρας του. Πιο κάτω από τον Αλιμπερτονικόλα υπήρξε επίσης το **καφενείο του Τζαμποναροέρη**.

Τελευταίο στη σειρά ήταν του **Μπογιατζηδοβασιλή** (Β. Παντελιά). Αυτό που ονομάζαμε «**πλάτσα της κερα-Λένης**». Ήταν από τα πιο παλιά καφενεία, ιστορικό μπορεί να το πει κανείς, επειδή μέσα σ' αυτό έπαιζε βιολί ο μεγάλος δεξιόχειρας Θεοφάνης, γιος του καφετζή. Ήταν εκείνος που έφερε από τη Σμύρνη τους υπέρχρους μικρασιάτικους σκοπούς, που συνεχίζουν να παιζονται έως και σήμερα.

Ας αναφέρω τώρα και τα καφενεία που ήταν πιο απόμερα. Πάρα πάνω από του Ματζάκου υπήρχε το **μαγαζί του Μπογιατζηδοκοσταντή**, γιου του Βασίλη Παντελιά, που εγώ δεν το «έ-

Από γλέντι της Θεοσκέπαστης σ' ένα καφενείο του χωριού. (Φωτ. Αρχείο Ιωάννου Μιχ. Χατζόπουλου)

Ο βουλευτής κ. Ρήγας για τους αγρότες των νησιών

Στα πλαίσια της άσκησης κοινοβουλευτικού ελέγχου, ο βουλευτής κ. Παναγιώτης Ρήγας, υπέγραψε με άλλους βουλευτές του ΠΑΣΟΚ επερώτηση με αντικείμενο την κοινωνική πολιτική της κυβέρνησης για τους αγρότες και ειδικότερα για τη λειτουργία της Αγροτικής Εστίας.

Κατά την αγόρευση του ο κ. Ρήγας, επεσήμανε την καθυστέρηση της κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας στην εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου που είχε καθιερώσει το ΠΑΣΟΚ για τους αγρότες. Ειδικότερα ανέφερε: τα μέτρα για παροχή προφειών, για παροχή χρηματικών βοηθημάτων και βραβείων στις

Στο καφενείο του Μάρκου του Μαστρογιάννη την εποχή που το λειτουργούσε ο Θωδοροδημήτρης. Διακρίνονται στο βάθος αριστερά ο Θωδοροδημήτρης με το γιο του Θωδορή. Καθιστός ο Δημητριογιάννης. Πρώτος στο χορό ο Παρεντρονικόλας και ακολουθούν ο Θωδορομιάλης με το φέσι και τη βράκα, ο Σμπαρογιάννης, ο Ραφτογιάννης, ο Θωδοράκης του Μπαλί και ο Ροής.

σσωσα». Μετά έγινε τσαγκαράδι του Μιχαλουδομιάλη και επειδή έχει αρκετά ευρύχωρη πλάτσα, έπαιζαν βιολιά της Θε-

Στο καφενείο του Αλιμπερτονικόλα διακρίνονται από αριστερά ο Στέφανος του Θωδορογιάννη, ο Νικόλας του Μιηαδοβάργγελου, ο Μάρκος του Μαρομανόλη και ο Μιχάλης Γεωργ. Λεβογιάννης.

σοσκέπαστης και πολλές φορές γίνονταν και γαμήλια γλέντια. Δεν πρέπει να ξεχάσω και το **μαγαζί του Πουλουδή (Δ. Κραμιώτη)** στο κάτω μέρος του χωριού, στο «Έρου Ιάννη». Και αυτό είναι από τα νεότερα. Σήμερα

το έχει ο **Γιώργος Κρητικός (του Ραυταντάνη)**. Βρίσκεται σε καλό σημείο πάνω στο δημόσιο δρόμο και δεν του λείπει η πελατοσύνη. Μετά έγινε τσαγκαράδι του Μιχαλουδομιάλη και επειδή έχει αρκετά ευρύχωρη πλάτσα, έπαιζαν βιολιά της Θεοσκέπαστης και πολλές φορές γίνονταν και γαμήλια γλέντια. Δεν πρέπει να ξεχάσω και το **μαγαζί του Πουλουδή (Δ. Κραμιώτη)** στο κάτω μέρος του χωριού, στο «Έρου Ιάννη». Και αυτό είναι από τα νεότερα. Σήμερα

πολύτεκες μητέρες, το μέτρο της απαλλαγής από την καταβολή ασφαλιστικών εισφορών της αγρότισσας μητέρας για ένα έτος ανά παιδί, από το δεύτερο παιδί και μετά, καθώς και το μέτρο της δυνατότητας αναγνώρισης των ετών της στρατιωτικής θητείας ως συντάξιμων, από τους αγρότες που το επιθυμούν.

Ο κ. Ρήγας κατήγγειλε την κυβέρνηση γιατί εξαίρεσε τους αγρότες των νησιών από το πρόγραμμα κοινωνικού τουρισμού και κάλεσε τον παριστάμενο υφυπουργό να αποκαταστήσει αυτή την πρωτοφανή αδικία σε βάρος των νησιωτών.

Μια άγνωστη ή ξεχασμένη γιορτή

8 Ιανουαρίου: Εορτή της Μαίας (γιορτή της μαμής)

Ποιος σήμερα γνωρίζει ή θυμάται την γιορτή αυτή; Την ημέρα που αφιερώνεται για να τιμηθεί η μαμή για τις πολύτιμες υπηρεσίες της και τη βοήθειά της κατά τον τοκετό και την περιποίηση της λεχώνας; Πόσοι από μας δεν θα ζούσαν, αν δεν υπήρχε η μαμή;

Αρχαιότατο επάγγελμα αναγκαίο και αναγνωρισμένο. Ο μεγαλύτερος φιλόσοφος της αρχαιότητας, ο Σωκράτης, ήταν γιος μαμής (της μαίας Φαναρέτης).

Ο θεός του Εμπορίου, ο Ερμής, με πατέρα τον Δία, ήταν γιος της Μαίας (δεν διασαφηνίζει ούτε ο Όμηρος ούτε ο Ησίοδος αν ήταν το όνομα ή το επάγγελμά της). Το όνομά της δόθηκε σε ένα από τα πιο λαμπρά αστέρια της Πούλιας (Πλειάδων) που φαίνεται και με γυμνό μάτι. Και οι Ρωμαίοι την είχαν ως θεά και την ταύτιζαν με την καλή μητέρα και για χάρη της ονόμασαν τον πιο αισιόδοξο μήνα, Μάιο (θα μπορούσε να λέγεται και Μαΐος)...

Όμως και κατά τη νεώτερη ιστορία, αναγνωρίζεται ο ρόλος της και κατοχυρώνεται νομοθετικά ως επάγγελμα.

Με το από 15(27) Ιουνίου 1836 διάταγμα «περί μαιών» του Όθωνα (ο οποίος, σημειωτέον, ουδέποτε είχε ανάγκη των υπηρεσιών της μαμής...), που δημοσιεύθηκε στο υπ' αριθμ. 27 ΦΕΚ στις 18.6.1836, «προνοούντες διά τας τικτούσας και διά τας μαίας, όπως έχωσι σταθερόν πόρον ζωαρκείας, αποφασίσασμεν να προσδιορίσωμεν διατίμησιν μαιευτικήν... Αι μαιευνοκούσαι εις Δήμους Α' τάξεως και με δίπλωμα του Ιατροσυνεδρείου μαιεύτρια θέλουν λάβει διά μίαν γένναν 5-15 δρχ., διά μίαν επίσκεψιν προ της γέννας ή μετ' αυτήν 1-1½ δρχ... Χρεωστούν αι μαίαι να επισκεπτόνται τας πτωχάς αμισθί, αποζημιούμεναι διά τούτο από τα μέσα του Δήμου, τα οποία θέλουν κανονισθεί ακριβέστερον διά των δημοτικών προϋπολογισμών και αποφάσεων, λαμβανόμενων υπ' όψιν των όσων ελήφθησαν περί δήμων και περί πενήτων...».

Αλλά ας επανέλθουμε στην μαία. Κατά τους συγγραφείς, γυναίκα που επαγγελματικά βοηθά τις γυναίκες πριν, κατά και μετά τον τοκετό, αφού στα χωριά τότε αλλά ακόμα και στις πόλεις δεν υπήρχαν τα οργανωμένα όπως σήμερα μαιευτήρια. Οι μαμές ήταν εμπειρικές και σε ελάχιστες περιπτώσεις επιστημονικά καταρτισμένες.

Γνώριζαν, αφού η τοπική κοινωνία ήταν μικρή, ποιες γυναίκες ήταν έγκυες. Από την άρνησή τους στο χορό, από την παραμονή τους στο χωριό, από συζητήσεις. Κρατούσαν κατάστοιχο και ανέμεναν. Αλλά και οι γυναίκες για κάθε πρόβλημα της εγκυμοσύνης στην μαμή απευθύνονταν, αφού ήταν πιο προσιτή για κάθε λόγο, ακόμη και αν υπήρχε γιατρός. Τον γιατρό τον ντρέπονταν, ιδιαίτερα στην πρώτη εγκυμοσύνη.

Γνώριζε λοιπόν η μαμή περί-

Η γιαγιά της Κωμιακής, η **Δέσποινα Πρεβενιού (Δεσποινιά)**, που δεν την ξεχνάμε δεκαπέντε χρόνια μετά το θάνατό της. Δεν είναι μόνο το παιδόγγονα τα δικά της. Είναι το σύνολο των παιδιών της Κωμιακής κάθε ηλικίας που με συγκίνηση την μνημονεύουν. Γιατί η Δεσποινιά καταξιώθηκε με το κοινωνικό μεγαλείο που της έδωσε η ενασχόλησή της στην υπηρεσία της υγείας των συγχωριανών μας, **στις γέννες**, στα ατυχήματα, στις αρρώστιες στον πόνο...

που κάθε έγκυο στο χωριό, πότε με το καλό θα γεννήσει. Γι' αυτό δεν ασχολιόταν με γεωργικές εργασίες μακριά από το χωριό, ώστε σε κάθε κλήση να μπορεί να ανταποκριθεί άμεσα και να προσφέρει τις υπηρεσίες της.

Πάντοτε με τον καλό λόγο, το χαμόγελο, την αισιοδοξία. Πρόθυμη να βοηθήσει την εγκυμοσύνα ή την λεχώνα. Όχι για την αμοιβή, αλλά για να έρθει στη ζωή ο νέος άνθρωπος... Γι' αυτό οι γυναίκες στα χωριά την έβλεπαν σαν θεό. Για να τις βοηθήσει, αφού κατά το λεγόμενο, η γυναίκα αφότου μείνει έγκυος και μέχρι να γεννήσει είναι με το ένα πόδι στον τάφο.

Για τις υπηρεσίες της, την μαμή την ανέδειξαν σε θεότητα κατά την αρχαιότητα. Αλλά και στη σύγχρονη εποχή, σε αναγνώριση των υπηρεσιών της, σε πολλά μέρη της βόρειας κύρια Ελλάδας, κατά την ημέρα της γιορτής της μαμής, 8 Ιανουαρίου, οι άνδρες παραμένουν στα σπίτια και οι γυναίκες ντυμένες με τα καλύτερα ρούχα τους γλεντοκοπούν με επίκεντρο το σπίτι της μαμής, που τις υποδέχεται με φαγητά και κρασί. Κανένας αρσενικός δεν τολμά να κυκλοφορήσει. Και αν το τολμήσει, συλλαμβάνεται και το επιτίμιο είναι δεδομένο και χωρίς αντίρρηση. Ή θα κεράσει όλες τις γυναίκες ή θα βρεθεί ολόγυμνος. Τι προτιμά ο αιχμάλωτος είναι ευεξήγητο: Να κεράσει τις γυναίκες.

Στο χωριό μας, στην Κωμιακή, τέτοιες γυναικοανταρσίες δεν υπήρχαν. Όμως στο πρόσωπο της μαμής τρέφαμε, αρσενικοί και θηλυκοί, απεριόριστο σεβασμό και αγάπη.

Στη μνήμη και στο όνομα όλων των μαμήδων και σε ένδειξη ελάχιστου φόρου τιμής και σεβασμού, θα αναφέρουμε αυτές που γνωρίσαμε στην εποχή μας, για τις υπηρεσίες που πρόσφεραν.

Την αξέχαστη Δεσποινιά, την αιμνηστή Αικατερίνη χ. Ιωάννου Μαύρου (Μαυροϊάννηνα), την Γαρυφαλιά χ. Ιωάννου Μπαρδή (Γαρυφαλλιά) και την αιμνηστή Ελισάβετ Π. Σουσούνη (Σουσουναλισιά).

Θα ακολουθήσει στο άλλο φύλλο ειδική μνεία για τις μαμήδες του χωριού.

N.E.A.

Ο Καραμανλής, ο Μπαϊρακτάρης και το αγροτικό εισόδημα

Μια επιστολή απόγνωσης του Γ. Μπαϊρακτάρη πριν από 43 χρόνια και η σημερινή αντίληψη

Ο πρωθυπουργός Κ. Καραμανλής είχε μια φιλική κουβέντα με βουλευτές του κόμματός του, στις 6 Οκτωβρίου, στο γνωστό οβελιστήριο (σουβλατζίδικο) του Μπαϊρακτάρη, στην πλατεία Μοναστηρακίου της Αθήνας. Σ' αυτό το συμπόσιο, κοινώς τσιμπούσι, ο πρωθυπουργός φέρεται να χρησιμοποίησε τη λέξη «νταβατζήδες», χαρακτηρίζοντας τους διαπλεκόμενους εκδότες (η λέξη νταβατζής είναι μεσαιωνική, προέρχεται από την τουρκική *davacı*, που σημαίνει συνήγορος και κατ' επέκταση τον προαγωγό, τον προστάτη). Η λέξη αυτή επέπρωτο να κυριαρχήσει μετέπειτα στην άυδρη πολιτική αγορά...

Το επώνυμο Μπαϊρακτάρης παραπέμπει, όμως, ευθέως και στην Κωμιακή, εκεί όπου συναντάται στο νησί μας. Το επώνυμο αυτό προέρχεται από την τουρκική λέξη *bayraktar*, που σημαίνει σημαιοφόρος.) Ο αείμνηστος Γεώργιος Μπαϊρακτάρης, αγρότης και ψάλτης στην Κωμιακή, λόγιος και θαρραλέος δημοκράτης αγωνιστής, έστειλε στα «Ναξιακά Χρονικά» του Νικηφόρου Μανδηλαρά μια επιστολή, που δημοσιεύτηκε, πρωτοσελίδα, στο φύλλο 21 της 11ης Αυγούστου 1961. Στην επιστολή αυτή διεκτραγωδούσε τη φτώχεια και την εκμετάλλευση των αγροτών.

Οι κοινωνικοοικονομικές συνθήκες τότε και σήμερα σαφώς διαφέρουν. Αλλά αναλογίες υπάρχουν, όπως δείχνει και η φετινή τιμή της πατάτας, αλλά και άλλων αγροτικών προϊόντων στο νησί μας και αλλαχού. Ας αφογκραστούμε την ηχώ μιας

καθαρής φωνής για τους... νταβατζήδες της εποχής, επί πρωθυπουργίας ενός άλλου Καραμανλή, του Κ. Καραμανλή του Α', με τίτλο «**Ίδου η "ευημερία" μας!**»:

«Πολλές φορές ανέγραψαν αι έφημερίδες ότι έβελτιώθη η οικονομική κατάσταση των αγροτών, χάρις εις τήν φροντίδα τής Κυβερνήσεως υπέρ αυτών. Καί όχι μόνον ό Τύπος τό ανέγραψεν εις περιβλέπτους θέσεις, αλλά καί οι ίδιοι περιοδεύοντες τό έφώναζαν και τό έτόνισαν ότι οι αγρόται άφησαν γειά στήν φτώχεια. Δέν άνέφεραν όμως και ποτέ εις ποιά μέρη τής Έλλάδος. Έάν όμως δι' όλόκληρον τήν Έλλάδα άπατώνται οίκτρότατα, διότι έμεις έδώ στήν Νάξο είμεθα πολύ χειρότεροι οικονομικώς τώρα παρά ποτέ άλλοτε. Ένώ τά βιομηχανικά είδη πού αγοράζομεν διά τάς άνάγκας μας είναι πανάκριβα, τά δικά μας προϊόντα έκλεκτά στήν ποιότητα, τά πωλόμεν εις τόσον έξευτελισμένας τιμάς, πού δέν καλύπτουν ούτε τό τρίτον τών έξόδων τής καλλιεργείας.

Πού είναι λοιπόν αύτή ή περιβόητος ευημερία; Οί έμποροι πού μάς πιστώνουν μένουσ άπλήρωτοι καί ή Άγροτική Τράπεζα. Έτσι άνεβαίνει ό βερεσές. Για να καταταχώμεν λοιπόν και έμεις έδώ στήν Νάξον εις τήν τάξιν τών ευημερούντων αγροτών, άν ύπάρχουν, πρέπει να ρίξουν καί προς τά έδώ μιά ματιά οι άρμόδιοι καί να μάς ξεγατζώσουν άπό τά νύχια τής οίκτηρας έκμεταλλεύσεως τών ανθρώπων πού πάντοτε μάς βρισκουν εις τήν έσχάτην άνάγκην καί δυ-

στυχίαν καί μάς παίρνουν τά προϊόντα μας, πού μέ τόσους κόπους, έξοδα καί μόχθους τά παραγάωμεν. Κερδίζουν αύτοί καί έμείς μηδέν. Έφέτος έπωλήσαμεν τά ώραία καί άρωματικά βερύκκοκα (μπόλια) προς 1 δραχμήν τό κιλόν. Τά ώραία άχλάδια πολλών ποικιλιών προς 1,50 τό κιλόν. Τά πρώιμα καί έκλεκτά έπιτραπέζια σταφύλα προς 1,50 τό κιλόν, τά όποία πήγαν εις τήν Άθήνα μετά όλιγοήμερον έμφάνισιν τής μαύρης σταφίδος τής όποιας άκούαμεν τήν τιμήν από ραδιοφώνου εις τό δελτίον τιμών χονδρικής πωλήσεως δρχ. 5 τό κιλόν. Γενομένουσ παραπόνου από ήμάς τούς σταφυλοπαραγωγούς προς ένα τών έμπόρων άγοραστήν τών σταφυλών μας, γιατί έξέκοψε τήν τιμήν αύτήν προς μία καί πενήντα τό κιλόν, μάς άπάντησε χωρίς έντροπήν:

—Δέν μέ συμφέρει έμένα άν δέν κερδίσω δύο δραχμάς στό κιλόν να κάνω αύτήν τήν δουλειά.

"Όστε έμεις πρέπει να είμεθα ίκανοποιημένοι μέ τήν 1,50 τό κιλόν πού έξελακώσαμεν τό άμπέλι, πού τό έλιπάναμεν, πού τό έκλαδεύσαμεν, πού τό έσκάψαμεν, πού τό έσταπίσαμεν, πού τό ραντήσαμε, τό θειαφίσαμε καί τούς μεταφέραμε καί τά σταφύλια καί τά έτοποθετήσαμεν στό καίκι. Από τήν άνωτέρω τιμήν πρέπει να πληρωθούσ όλα τά άνωτέρω έξοδα, τό τρία τοίς εκατόν καί τά χρέη μας!

Αύτή λοιπόν είναι ή ευημερία μας(!), ή όποία μάς αναγκάζει να έγκαταλείψωμεν καί έμεις τόν τόπον, όπως καί τόσο άλλοι.

Κωμιακή, 26 Ιουλίου 1961».

Για την αντηραφή: Β.Φ.

Σμύριδα και... Ανατολάκης

Κωδικός 3323... Εδώ καταχωρείται κάθε χρόνο στον κρατικό προϋπολογισμό το ποσό που διατίθεται για τη σμύριδα Νάξου από το Υπουργείο Ανάπτυξης μέσω του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών. Ο τίτλος του κωδικού είναι: Γενικές δαπάνες λειτουργίας σμυριδορυχείων Νάξου. Στον ίδιο κωδικό στεγάζονται και οι αλυκές, που δεν υφίστανται(!), ευτυχώς, γιατί θα διεκδικούσαν μερτικό από το φτωχό σμυριδεργατικό κονδύλι.

Το 2004 ο κρατικός προϋπολογισμός προέβλεπε αρχικώς να διατεθούν 440.000 ευρώ (ήτοι 150 εκατ. δρχ. περίπου) για τη σμύριδα. Το ποσό αυτό έγινε τελικώς 600.000 ευρώ (204,5 εκατ. δρχ. περίπου), με τη συμβολή του... φιλεύσπλαχνου λογαριασμού του πετρελαίου. Το 2003 το ποσό ήταν, επίσης, 600.000 ευρώ και το 2002 500.000 ευρώ. Κι ήλθε το 2005 να επαναλάβει

την ίδια ιστορία εμπαιγμού, πρωτότητας για το σμυρίλι και τους σμυριηλάδες. Συγχρόνως προέκυψε και θέμα χορήγησης του ειδικού εποχικού επιδόματος, καθώς η αρχική απόφαση εξαιρούσε πολλούς δικαιούχους. Τελικώς οι απώλειες περιορίστηκαν, μετά την αντίδραση των εργαζομένων.

Για φέτος λοιπόν ο κρατικός προϋπολογισμός προβλέπει τη διάθεση 420.000 ευρώ για το σμυρίλι (κατά 20.000 ευρώ λιγότερα από το αρχικό ποσό του 2004), δηλαδή έχουμε μείωση 4,5%, η οποία είναι σχεδόν διπλάσια σε τρέχουσες τιμές.

Σημειώνουμε ότι η πρόταση του αρμόδιου Υπουργείου Ανάπτυξης ήταν να διατεθούν 760.000 ευρώ (δηλαδή 259 εκατ. δρχ. περίπου, έναντι των 143 εκατ. δρχ. περίπου που εγκρίθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών).

Το τελευταίο επέλεξε προϊόν και περιοχή για να ασκήσει την... περιοριστική του πολιτική! Αν το λεξιλόγιό σας έχει πρόχειρες (καί αυθορμητώς αναδυόμενες) τις λέξεις κοινωνική συνοχή, ενίσχυση χαμηλών εισοδηματικών τάξεων, ενίσχυση υπαίθρου, δημογραφική ανάπτυξη περιφέρειας, περιφερειακή ανάπτυξη κλπ., πρέπει να ξέρετε ότι δεν ομιλείτε την ίδια γλώσσα (ή δεν εννοείτε τα ίδια) με την τρέχουσα πολιτική και τεχνοκρατική τάξη.

Να φανταστείτε πως το σμυρίλι (και οι οικογένειες που το υπηρετούν) λαμβάνει ετησίως όσο ένας ποδοσφαιριστής της κλάσης π.χ. του Γ. Ανατολάκη. Και όχι ότι ο τελευταίος δεν τα αξίζει! Όμως, το προϊόν αυτό σαφώς είναι υποτιμημένο, αν όχι εξευτελισμένο, ταπεινωμένο από την κρατούσα πολιτική. Και αυτό αποτελεί διασυρμό για τον τόπο μας!

Β. Φραγκουλόπουλος

ΠΩΛΕΙΤΑΙ
προνομιούχο οικόπεδο στον Απόλλωνα, στην Ασμυρόλιμο, περίπου 300 μ., οικοδομήσιμο.
Πληρ. Μιχ. Βιτζηλαίος, τηλ. 210-2319823 και 6978-418040.

Με μεγάλη επιτυχία ο Δήμος Δρυμαλίας, το Τοπικό Συμβούλιο Δαμαριώνα και ο Πολιτιστικός Οργανισμός του Δήμου, διοργάνωσε εκδήλωση για το λάδι και την ελιά που έγινε το Σάββατο 15 Ιανουαρίου 2005, με θέμα τα *Λιομαζέματα και Λιοτρίβια* στο χώρο του παραδοσιακού λιοτριβιού του **Δαμαλά**. Επίσης έγινε παρουσίαση λαογραφικών στοιχείων από το δάσκαλο **Μαυώλη Προμπονά**. Η εκδήλωση συνηρηματοδοτήθηκε κατά 75% από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο και κατά 25% από το Ελληνικό Δημόσιο.

Αποφάσεις Τοπικού Συμβουλίου Δ.Δ. Κορωνίδας

Το Τοπικό Συμβούλιο του Δ.Δ. Κορωνίδας αποφάσισε:
 ☞ Ομόφωνα, να εκτελούνται τα δρομολόγια των λεωφορείων και τις ημέρες που τα σχολεία είναι κλειστά, Κωμιακή-Απόλλωνας-Οικισμοί-Χώρα. Ακόμα το λεωφορείο που ξεκινάει στις 15.00 από τη Χώρα να τερματίζει στον Απόλλωνα, μέσω Κωμιακής.

☞ Ομόφωνα, να γίνει αντικατάσταση-συμπλήρωση του δικτύου ύδρευσης στην Κωμιακή.

☞ Ομόφωνα, να τοποθετηθεί καρτοτηλέφωνο από τον ΟΤΕ σε οποιοδήποτε δημοτικό χώρο κρίνει κατάλληλο.

☞ Ομόφωνα, να κάνει δεκτή δωρεά στη μνήμη του Γεωργίου Ιωάν. Αλιμπέρτη, από τους συγγενείς του, ένα παγκάκι, το οποίο τοποθετήθηκε στην πλατεία στις Ροδινές.

☞ Ομόφωνα για αγορά οικοπέδου στον Απόλλωνα για χρήση χώρου στάθμευσης.

☞ Ομόφωνα, πρόταση για το πρόγραμμα «Θησείας». Προτάθηκαν τα παρακάτω:

–Ολοκλήρωση μελετών δρόμου Κωμιακής-Μυρίσης-Κάμπος.

–Αποπεράτωση εργασιών δρόμου Κωμιακής-Μυρίσης-Κάμπος.

–Δίκτυο ύδρευσης-άρδευσης από φράγμα Φανερωμένης μέχρι Αγίους Θεοδώρους.

–Χαρτογραφικό-τοπογραφικό υπόβαθρο Δ.Δ. Κορωνίδας (όλων των οικισμών).

–Μελέτη για ΒΙΟΚΑ Κωμιακής-Απόλλωνα.

–Ηλεκτροδότηση οικισμών.

–Μελέτη για αντιπλημμυρικά έργα στην Κωμιακή.

–Τσιμεντοστρώσεις αγροτικών δρόμων που οδηγούν στη θάλασσα.

–Αγορά οικοπέδου-ανέγερση αίθουσας πολλαπλών χρήσεων.

–Μελέτη-συντήρηση αγροτικών πεζόδρομων-ανάδειξη περιπατητικού τουρισμού.

–Μελέτη-επέκταση ορίων οικισμού και ρυμοτόμηση οικισμών του Δ.Δ. Κορωνίδας.

–Κατασκευή δεξαμενής στου Χάσκα και δίκτυο ύδρευσης.

–Ανάδειξη αρχαιολογικών και βυζαντινών χώρων Δ.Δ. Κορωνίδας.

–Λιμενικό καταφύγιο Απόλλωνα.

–Αναπλάσεις οικισμών Δ.Δ. Κορωνίδας

–Δημοτικό σχολείο Απόλλωνα.

–Αντικατάσταση-επέκταση ύδρευσης Δ.Δ. Κορωνίδας.

–Τυποποίηση προϊόντων-οινοποιείο-αποστακτήριο Δ.Δ. Κορωνίδας.

–Δίκτυα άρδευσης στο Δ.Δ. Κορωνίδας.

☞ Κατά πλειοψηφία γνωμοδότησε αρνητικά για χορήγηση άδειας της κεραίας Cosmote στου Μυρίση.

☞ Ομόφωνα, το τεχνικό πρόγραμμα για το 2005 που περιλαμβάνει: –Διαμόρφωση χώρου στο βόρειο μέρος, στον Απόλλωνα, 6.630 ευρώ.

–Υδρευση στο Φαρακλό, 6.630 ευρώ.

–Συντήρηση αγροτικών δρόμων, 6.630 ευρώ. Στη συντήρηση των αγροτικών δρόμων να συμμετάσχει αναλογικά και σύμφωνα με τις αποστάσεις των αγροτικών δρόμων και ο Δήμος με το GsB του Δήμου.

–Αποπεράτωση οστεοφυλακίου Κωμιακής, 6.000 ευρώ.

–Πλακοστρώσεις στην Κωμιακή, 10.500 ευρώ.

–Προμήθεια μπετόμα, 6.000 ευρώ.

–Συντήρηση αγροτικών πεζόδρομων, 7.610 ευρώ.

☞ Επιπλέον ολοκληρώθηκε το έργο σύνδεσης της αποχέτευσης με τις δεξαμενές λυμάτων. Έχει ξεκινήσει συντήρηση των προστατευτικών κάγκελων που βρίσκονται σε διάφορα μέρη στο χωριό.

• Το Τοπικό Συμβούλιο ευχαριστεί το Σύλλογο Απολλωνιατών για την πρωτοβουλία του να διαθέσει χρήματα για πλακοστρώσεις. Άλλο ένα έργο που δείχνει ότι ο Σύλλογος Απολλωνιατών ενδιαφέρεται πραγματικά και αγωνίζεται για τον Απόλλωνα. Ακόμα ευχαριστεί τις οικογένειες Γεωργίου Χωριανόπουλου (Κατσουλοέργη) και Γεωργίου Αλιμπέρτη για τις δωρεές τους.

αυθεντικά - κωμιακτικά

Περνούσε ο αξέχαστος Μεντρινός από το μαγαζί του Κοροδοϊάννη και βλέπει «στολισμένο» ένα χοίρο σφαγμένο, συρρισμένο, κρεμασμένο από το γάντζο, έτοιμο να παραδοθεί σε κάθε ενδιαφερόμενο καλοφραγά. Μιλάμε για την εποχή που δεν είχε ακόμα ανακαλυφθεί... η χοληστερίνη και τα τριγλυκερίδια τρώνγονταν απρόσκοπτα ως... γλυκερά. Αυθόρμητα η επιθυμία του Απεραθίτη ποιητή βγήκε κατ' αρχήν ως θαυμασμός:

–Από το μαγαζί περνά και καμαρώνω το χερνό...

Για να ολοκληρωθεί ως ευγενική παράκληση:

–Να χαρείς Κοροδοϊάννη βάλε λίγο στο τήνι.

Καμιά φορά πάλι, ο Μεντρινός βρέθηκε με τη γνωστή παρέα εκείνων των χρόνων στο σπίτι του Μπογιατζήδοφθίμιου που μοσκοβολούσε βρασιμένη γουρουνοκεφαλή που την είχε

πάρει από τον αξέχαστο Πόντο. Αφού φάγανε και ήπιανε, πίασανε το τραγούδι. Που έφτασε ως τις μέρες μας και ανάμεσα στα άλλα κατέληγε:

–Στου Φθίμιου επήγαμε μεσάνυχτα απόντου και κάτσαμε και φάαμε τη γκεφαλή του... Πόντου!

Κι ενώ όλα έδειχναν καλά και ώραία (δεδομένης και της φιλίας του Μεντρινού με το Φθίμιο), κάποια στιγμή στα βιολιά πιάνει το χορό ο Φθίμιος. Ειρήσθω εν παρόδω, ότι δεν ήξερε ο μακαρίτης να χορεύει. Σα να του παίζανε από άλλη πλάτσα. Ο Μεντρινός, που «κοίταζε τον χορευτή στα ποδάρια», δεν άντεξε και με γνώση των... συντεπειών, του τραγούδησε:

–Για το χορό σου Φθίμιε θα πω τραγούδια χίλια κι αν ν' αδειάζεις αύριο να μου πατείς σταφύλια.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις

• Ο Χρήστος Χωριανόπουλος, Δημοτικός Σύμβουλος Γαλατίου, και η Κατερίνα (κόρη του αντιδημάρχου Νίκου Γ. Αλιμπέρτη) απέκτησαν αγοράκι.

Γάμοι

• Ο Μιχάλης Τριπολιτώτης (της Άννας του Νταρμπολουμιάλη) και η Ελπίδα Μπαρμπαρήγου παντρεύτηκαν στις 29 Ιανουαρίου στον Αμπελά της Πάρου.

Να ζήσουν ευτυχισμένοι και να 'ναι καλογερασμένοι.

Βαπτίσεις

• Την Κυριακή 26 Δεκεμβρίου 2004 στον Άγιο Δημήτριο στο Μπραχάμι ο Γιάννης Λιανής (του Τρυφεροστέφανου) και η Αλέκα

βάφτισαν το γιο τους και τον ονόμασαν Στέφανο.

Θάνατοι

• Πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα τον Ιανουάριο ο Νικόλαος Μανωλάς, του Μανωλαδοϊάνη και της Σιδεροδοσιποινέτας.

Προσφορές

• Με 300 ευρώ, και όχι με 100 όπως γράψαμε στο προηγούμενο φύλλο, ενίσχυσαν την εφημερίδα μας ο Τάκης Μανδηλαράς και η Ηρώ, στη μνήμη του πατέρα τους, του αείμνηστου δασκάλου Γεωργίου Μανδηλαρά.

• Η Κυριακή Φακίνου ενίσχυσε το Σύλλογο με το ποσό των 30 ευρώ στη μνήμη του Γιώργου Ιωάν. Αλιμπέρτη.

Εις μνημόσυον αιώνιον έσται δίκαιος

Επιμέλεια: Παναγιώτης Λιανής

Δέσποινα Μιχ. Βιτζηλαίου (του Μπακιρομιχάλη)

Δεσποινάκι μας,

Δεν ξέρω πώς ν' αρχίσω και τι να γράψω για σένα που έφυγες τόσο νωρίς από αυτή την προσωρινή ζωή. Σε θυμάμαι όταν ήρθες από το χωριό, μαζί με την πολυμελή οικογένειά σου, για μια καλύτερη τύχη. Ήσουν μικρό κοριτσάκι τότε και μεγαλώνοντας έγινες μια εξαιρετική γυναίκα με σπάνια χαρίσματα. Είχες την τύχη να γνωρίσεις τον Μιχάλη που σε υπεραγαπούσε και να φτιάξεις μια υποδειγματική οικογένεια. Δύο καλά παιδιά και δύο εγγονάκια. Το τρίτο που έρχεται δεν πρόλαβες να το γνωρίσεις.

Δεσποινάκι μου, ήσουν αγαπητή σε όλους όσοι σε γνώριζαν. Δεν είναι τυχαίο που σε συνόδεψε τόσος κόσμος στο ξόδι σου.

Τα παιδιά Δέσποινα έφτιαξαν τις οικογένειές τους και έχουν την δική τους ζωή. Ο πόνος τους θα γίνει με τον καιρό γλυκιά ανάμνηση. Τον Μιχάλη όμως πώς μπόρεσες να τον αφήσεις μόνο του;

Από τους δικούς σου, Δεσποινάκι, στέργησες την παρουσία σου, αλλά τους άφησες την αγάπη σου και σε όλους εμάς το γεμάτο καλοσύνη χαμόγελό σου.

Καλό σου ταξίδι. Θα σε θυμόμαστε.

Σοφία Αλιμπέρτη

Ειρήνη χήρα Μάρκου Μυλωνά (Μητροορήνη, 1905-2005)

Η θεία, η Μητροορήνη, μετρώντας έναν ολόκληρο αιώνα σκληρής, μα έντιμης και δημιουργικής ζωής, μας κάλεσε σήμερα εδώ για να την ξεπροβοδίσουμε στο τελευταίο της ταξίδι. Μια μέρα τόσο βροχερή μέσα στο καταχείμωνο, που τα δελτία καιρού μιλάνε για φουρτούνες απαγορευτικές για ταξίδια πλην του αιωνίου, αποδεικνύει ακόμα μια φορά αυτό που έκανε σε

όλη της τη ζωή. Να παλεύει με τις φουρτούνες, τις δυσκολίες και τις αντιξοότητες για να αναστήσει παλληκαρίσια μια σπουδαία και περιόπτη οικογένεια. Και τα κατάφερε εντελώς μόνη της, αφού μέσα στη μαύρη κατοχή έχασε το σύντροφό της, το Μάρκο Μυλωνά. Ταυτόχρονα υπήρξε συνδετικός κρίκος δύο διαφορετικών κόσμων. Του κόσμου του χωριού μας, της Κωμιακής, που άφησε προπολεμικά, και του Γαλατίου που εκείνα τα χρόνια προσπαθούσε να ριζώσει πάνω στα βράχια, τα χωράφια και τα νταμάρια.

Η Βούλα, η Μαρία, η Κούλα, η Νίκη και ο Νίκος.

Τα εγγόνια και τα δισέγγονά της αποχαιρετούν με ευγνωμοσύνη την ακούραστη και καλοσυνάτη γιαγιά, κρατώντας ως πλούσια πα-

ρακαταθήκη την εκατοχρονίτη ευχή της.

Η θεία η Μητροορήνη γεννήθηκε στην Κωμιακή της Νάξου και ήταν θυγατέρα του Έρο-Μήτσου του Χατζόπουλου και της Παρασκευής του Λεβαϊάνη.

Ο πάππος ο Μητροοικόλας, η θεία η Ελένη η Βλαχοέργεννα, η θεία το Αλισαφάκι, η θεία η Διαλεχτή και η θεία η Βασιλική ήταν τα αδέρφια της.

Παντρεύτηκε τον Μάρκο Μυλωνά του Αουσιτισοϊάνη και να μνημονεύσουμε και εκείνον και τα αδέρφια του, που ήταν ο Αλέξανδρος, ο Αουσιτισοέρρης, η Αουσιτισοορήνη, ο Αουσιτισοικόλας που σκοτώθηκε στον πόλεμο και ο Αουσιτισοβασιλης.

Γυρίζω πίσω το ρολόι του χρόνου και θυμούμαι την πρώτη φορά που γνώρισα τη θεία τη Μητροορήνη στον φτωχικό πλην αρχοντικό της μαζωμό, που έλαμπε από πάστρα και μοσκοβολούσε νοικοκυριό. Σύμφωνα με τις σαφείς οδηγίες του πάππου του Μητροοικό-

λα. Την εποχή που το Γαλάτι ήταν ακόμα χωράφια.

«Μόλις περάσεις το γεφυράκι ανεβαίνοντας από τα Πατήσια μετά του Λιναρά, θα δεις ένα φουγάρο και θα πάρεις το μονοπάτι ίσα (οδός Καραϊσκάκη) και μόλις πιάσεις το σελάδι (της Παπαφλέσσα) θα δεις ένα σπίτι με μian αυλή. Εκεί είναι...». Και σ' αυτό το ευλογημένο καταφύγιο αποχαιρέτησε πλήρη ημερών, μα πιο πολύ πλήρους διακαύσης για το μόχθο της, τα παιδιά, τα εγγόνια και τα δισέγγονά της.

Ας είναι αιώνια η μνήμη της.

Παν. Λιανής

Αυγουστίνος Αλιμπέρτης (Αλιμπερταυγουστής)

...Οικογενειάρχης, θρήσκος, με αρχές, εφάρμοζε πάντα το «παν μέτρον άριστον» και υπήρξε σε όλη του τη ζωή πρότυπο σφρόνος και σεβάσιμου ανθρώπου. Ο λόγος του μετρημένος, πλούσιος σε περιεχόμενο, παραβολικός, επηρεασμένος από βαθιά θρησκευτική πίστη, έδειχνε άνθρωπο με παιδεία και μόρφωση. Λάτρευε το τραγούδι, το χορό και τη μουσική και όπως θυμούνται οι παλιότεροι έπαιζε βιολί, τακίμι με τον αείμνηστο Γιώργη Μπαϊρακτάρη, από τη συνεργασία των οποίων προέκυψαν ωραία ανέκδοτα καλαμπουρία...

...Αγαπούσε τη γη και την καλύτεργούσε με περίσσιο νοικοκυριό στη Φαρκαλουζά, στο Χεντριμό και αλλού. Μαζί με την κερα-Κατερίνα δημιούργησαν μια εξαιρετική οικογένεια, παιδιά και εγγόνια, εκλεκτά μέλη της Κωμιακής κοινωνίας. (Αναδημοσίευση από την «Κορωνίδα» του Γενάρη του 1990, αφιερωμένη στη μνήμη του των 15 χρόνων από το θάνατό του. Άνθρωποι ακέραιοι, έντιμοι και αξιοπρεπείς σαν τον Αλιμπερταουστή ζουν αιώνια στη μνήμη μας.)

Παν. Λιανής

Μαρία Μιχ. Φραγκουλοπούλου (Μιχαλομαρία, ετών 87)

Αγναντεύοντας τη Νάξο από τον πανέμορφο Αμπελά και τη Νάουσα της Πάρου έκλεισε τα μάτια της η κερα-Μαρία η Νταρμπολουμιάλα.

Πανευτυχής μέσα στο κλίμα της

Παν. Λιανής

χαράς για το γάμο του εγγονού της, καλεσμένη όμως και υπάκουη στο μυστήριο της αιωνιότητας «εν κελύσματι αγέλου και εν σάλπιγγι Θεού».

Πολύτεκη μάνα, γιαγιά πολλών εγγονιών και δισεγγόνων. Για μέσ όλους η καλοσυνάτη, η ανοιχτόκαρδη και καλαμπουρτζού χωριανή. Πρότυπο νοικοκυράς, καλή μαγειρίσσα, πρότυπο μάννας και γιαγιάς. Μα πάνω απ' όλα ξεχώριζε για την κοινωνικότητα, την ανθρωπιά και την κουβαρτσούνη της.

Η παρέα μαζί της ήταν ένα περιβόλι. Σοφές κουβέντες, συμβουλές, παροιμίες και διηγήσεις, με μπόλικο πικάντικο... αλατοπίπερο. Είχα την τύχη να τη ζήσω από κοντά και να τις ακούσω από πρώτο χέρι.

Η αείμνηστη γερόντισσα διατήρησε μέχρι το τέλος την αρχοντιά και τη λεβεντιά της, χαρίσματα που μαζί με την ευγενική της καταγωγή – θυγατέρα του Τζιμη και της Αννέτας του Λεβαϊανονικόλα – την είχαν καταστήσει στην εποχή της περιζήτητη νύφη. Έτσι όταν παντρεύτηκε τον αείμνηστο Νταρμπολουμιάλη, έντιμο και σπουδαίο νοικοκύρη, ο αξέχαστος μεγάλος βιολιτζής και τραγουδοποιός Μιχάλης Οικονόμου, ο Χαρχαλιός, της τραγούδησε: «*Μαρία για δεν άφηνες να γίνεις πιο μεγάλη και ύστερα να παντρευτείς να πάρεις το Μιχάλη*».

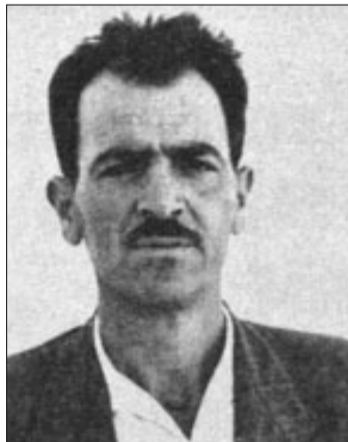
Με κόπους και στερήσεις ανάστησαν την 9μελή πολύτεκη φαμελιά τους. Ευσεβέστατοι και οι δυο τους, δεν παρέλειπαν ποτέ να πούνε το «δόξα σοι ο Θεός» και η κερα-Μαρία αφιέρωνε πάνω από μια ώρα στην βραδινή της προσευχή για τα παιδιά της, τα 35 εγγόνια και τα 26 δισέγγονα.

Στις οικογένειες του Κωστα, του Μήτσου, της Άννας, του Στέλιου, της Κούλας, του Βάσου, της Ελισάβετ, της Κατερίνας και του Νίκου απευθύνω τα πιο θερμά μου συλλυπητήρια.

Να κάνουν τα χρόνια της και να τη θυμούνται.

Παν. Λιανής

Ιωάννης Κορρές (Σακιάρης)

Δεκαπέντε χρόνια από το θάνατό του δεν τον ξεχνάμε.

Ο Σακιάρης υπήρξε φυσιογνωμία του χωριού μας, δημιουργικός στη δουλειά και στην οικογένεια και μέχρι τα άκρα κοινωνικός, γλεντζές, άνθρωπος της παρέας και της ταβέρνας, φίλος ακριβός. Στον πασιγνώστο Νερόμυλο σσοσι Πρίβους ανάλωσε για χρόνια πολλά την ακατάβλητη δύναμη του Νου και του Σώματος για να πλάσει με το πρόζιμι της τιμίας δουλειάς του απογόνους (γιους, θυγατέρες και εγγόνια) άξιους να καταγράφονται στην μικρή μας κοινωνία, αλλά και την ευρύτερη σαν τα επώνυμα καλά παιδιά του Σακιάρη.

Αιωνία του η μνήμη.

Παν. Λιανής

διακρίσεις • πνυχια • μεταπτυχιακα

Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ δεξαμενή των επιστημόνων που έλκουν την καταγωγή τους από την Κωμιακή, χρόνο με το χρόνο εμπλουτίζεται με νέους επιστήμονες και μας γεμίζει με αισθήματα υπερηφάνειας και δίκαιης εγκαύχησης. Συχαίρουμε και τους γονείς και ευχόμεστε παραπέρα επιτυχίες και καλή επαγγελματική σταδιοδρομία, με την προτροπή να μην λησμονούν ποτέ την καταγωγή τους και όσο ψηλά κι αν φτάσουν να στρέφουν πού και πού το βλέμμα τους στο χωριό, που περιμένει πολλά απ' αυτούς. Να γράφουν στην επόμενη σελίδα της μακραίωνης ιστορίας της, ό,τι η Κωμιακή του μόχθου, της βιοπάλης και της φτώχειας εξέλχθηκε στην Κωμιακή της πρόδου, των γραμμάτων και των τεχνών. Καλλίκαρπο φυτώριο επιστημόνων.

• Ο **Στάθης Δημ. Μπελιώτης** (εγγονός του Στάη του τηλεγραφήτη και του Μεντρινού) είναι Πτυχιούχος του Τμήματος Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας του Πανεπιστημίου Πειραιά.

• Η **Γεωργία Αντ. Μπαϊρακτάρη**, την «Ιητρικήν εν τω Αθήνησι Πανεπιστημίου σπουδάσασα», κατέρχεται στον ιερό στίβο της Ιατρικής ως ειδικευμένη Παθολογοανατόμος.

• Η **Ελισάβετ Δημ. Κρητικού** (της Μαρίας του Βασιλοϊάνη) έλαβε το πτυχίο από το Ιστορικό Αρχαιολογικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Αθηνών.

• Ο **Πέτρος Νικ. Σουσουνης** έλαβε το πτυχίο ΤΕΙ Ενεργειακής Τεχνολογίας και υπηρετεί την πατρίδα.

• Ο **Αυγουστίνος Κωνστ. Φιλίππουπολίτης** είναι πτυχιούχος Ηλεκτρολόγων Μηχανολόγων Μηχανικών του ΕΜΠ.

• Η **Φανή Ανδρ. Μπορδή** έλαβε το πτυχίο Χημικών Μηχανικών του ΕΜΠ.

• Με συγκινητική ιδιόχειρη επιστολή προς την εφημερίδα μας ο **Ιωάννης Νικηφ. Παρτσινέβελος** (Ράφτης) και η γυναίκα του Αικατερίνη απευθύνουν θερμά συγχαρητήρια και εύχονται λαμπρή σταδιοδρομία στα εγγόνια τους: **Ιωάννη Νικηφ. Παρτσινέβελου**, που έλαβε το πτυχίο του από το Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, και **Αικατερίνη-Σοφία**, κόρη του γατρού Γεωργίου Παρτσινέβελου, που πέρασε στο Τμήμα Γεωλογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Η σπουδαία οικογένεια του Γιάννη Νικηφ. Παρτσινέβελου με τους πνευματικούς καρπούς των παιδιών της μας κάνει και μας υπερήφανους.

«Ο χρόνος ούτε χωράει ούτε μετριέται από ένα ρολόι. Ένα ρολόι απλώς βοηθάει τη μνήμη να τρέχει μέσα στο χρόνο».
Νίκος Θέμελης
«Η αναζήτηση»

«Δεν υπάρχει χρόνος. Η ζωή είναι ένα αέναο παρόν...».

Γιάννης Ξανθούλης
«Το μενού των φαντασμάτων»

«Η Κωμιακή διαθέτει τεράστιες δυνάμεις, υλικές και πνευματικές, που αν συντονιστούν και εκφραστούν ενιαία θα φέρουν τα πάνω-κάτω... γενικώς».

Παναγιώτης Λιανής

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΕΛΕΤΩΝ

ΚΗΔΕΙΕΣ - ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ - ΣΤΕΦΑΝΙΑ - ΤΑΞΙΔΙΑ
ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΕΡΑΜΙΩΤΗ & ΥΙΟΥ

Ηρακλείου 28, Γαλάτσι – Τηλ. 210-2910582, 210-2131706

Κιν. 6977-416023 ΑΝΟΙΚΤΑ ΚΑΘ' ΟΛΟ ΤΟ 24ΩΡΟ

Μετά την ανακάλυψη του Μυκηναϊκού τάφου, τις ιστορικές αναφορές στα αρχαία λατομεία του Απόλλωνα και στον Αξό...

Η Κωμιακή βρίσκεται και πάλι στο επίκεντρο σοβαρού αρχαιολογικού και όχι μόνον ενδιαφέροντος

Μακρόχρονη έρευνα του Ν.Ι. Λεβογιάννη εκπορεύει με τη γνώση τις κεκλεισμένες καστρόπορτες του Κάστρου της Κωμιακής

Ήμουν πολύ επιφυλακτικός και σχεδόν βέβαιος για την τύχη που θα είχε η ερώτηση που ανέλαβα να υποβάλω στον πατέρα μου, με υπόδειξη του Νίκου: Αν ήξερε ή είχε ακούσει για το Κάστρο της Κωμιακής. Πραγματικά περίμενα να μου πει:

–Δε θα 'σαι με τα καλά σου, ή
–Τέτοια πράγματα στο χωριό μας...

Κι όμως! Πριν καλά-καλά τελειώσω την ερώτησή, μάλλον εκφράζοντάς την με μορφή απορίας, τόλμησα: «Άραγε, να υπήρχε στο χωριό κανένα κάστρο όπως ας πούμε στη Χώρα...», άρχισαν οι αποκάλυψεις:

–Ασφαλώς και υπήρχε κάστρο. Από το σπίτι του Καρουσομανώλη και κάτω, όλα τα όμορα σπίτια, του Πορδοέργη (που αγοράστηκαν από τον Τσετσεδοδημήτρη), ο Φούρος του Αυγερινιογιάννη και το μαγαζί του Κοροδοιάννη όλη η γειτονιά που είναι πάνω από της Μαρίας του Γιατρού και με όριο το δρόμο από τον Μανουσοδημήτρη ως του Ψαραμπαδομανώλη είναι ένα κάστρο. Ο Αιμίμηστος Πορδοέργης είχε πρώτος αποκαλύψει τα στοιχεία γι' αυτό το κάστρο. Τεράστιες βάσεις, γιγάντια χτισίματα και θυρίδες (πολεμίστρες).

Επίσης γνωστή ήταν η χτισμένη διάδοχος από του Τσετσεδοδημήτρη στα υπόγεια του Καρούση. Από κάποια εποχή και μετά ιδιοκτήτης του πύργου φέρεται ο πατέρας του Έρο Καρουσοέργη, ο Λιάτης

την καταγωγή Έρο Καρουσογιάννης, ο γενάρχης της οικογένειας των Καρουσοάδων.

Το βέβαιο είναι πως στο κάστρο αυτό αναστήθηκε η μεγάλη φαμελιά του Έρο Καρουσοέργη και ένα μέρος του όλου κτίσματος πήρε ως προίκα η Χιωταλισάφη, το οποίο μέσω της συγγένειας και των συμπεθεριών έφτασε στους Τσετσέδες (οικογένεια Ιωάν. Δ. Αγγελή).

Αμέτρητες φορές πέρασα από τις παρυφές του άγνωστου κάστρου. Είτε ανεβαίνοντας από του Μπιτζιλοϊάννη προς τον Ψαραμπαδομανώλη και βγαίνοντας στο σπιαστό του Καρουσομανολάκη, είτε από το σπιαστό του Μπαλιδοϊάννη, είτε από το ιδιότυπο τούνελ δίπλα στο αρχοντικό της Μαρίας του Γιατρού πάλι στον ίδιο παράδρομο.

Σίγουρα δεν ήταν τακτική διαδρομή και πάντα είχα την αίσθηση κάποιου μυστηρίου να σκιάζει αυτό το μέρος. Ήταν το κάστρο του χωριού. Άγνωστο γιατί δεν πέρασε στις νεότερες γενιές σαν επώνυμη γειτονιά, όπως η Τζούτζα ή η Λότζα ή ο Κάφαλος ή οι Ροδινές και ο Γκισιμές.

Είναι το κάστρο του χωριού και αισθάνομαι ιδιαίτερα συγκινημένος που με αυτό τον μακροσκελή πρόλογο ανοίγω τις πόρτες του, χωρίς να παραλείψω ότι τα κλειδιά με την ιστορικής σημασίας έρευνα και την ιστορία του χωριού μας τα κρατά ο Ν.Ι. Λεβογιάννης, κι ο πρώτος λόγος ανήκει σ' αυτόν:

μια σελίδα φωτογραφία

Ο Έρο Παρεντροέργης...

...και η φαμελιά του.

Αγαπητέ μου κύριε Λιάνη,

Σας εύχομαι χρόνια πολλά και ευλογημένος ο καινούργιος χρόνος 2005 με πρόοδο πνευματική και επιστημονική. Στο προηγούμενο φύλλο της «Κορωνίδα» γράφεται όσοι έχουν φωτογραφίες παλαιές να σας στείλουν. Επειδή έχω αυτές τις φωτογραφίες με τον πάππο μου, τον «Παρεντρογιώρη», και μερικά από τα παιδιά του και εγγόνια του, σας τις στέλνω.

Στην πρώτη σειρά από δεξιά προς αριστερά. Η πρώτη κόρη η Ζωίτσα σύζυγος του Αρτιμογιάννη, μετά ο Σιδερομανώλης και η σύζυγός του Μαρία, μετά ο Στέλιος, καθηγητής και πρύτανης, μετά η Σοφία του Λυερομανώλη σύζυγος. Δεύτερη σειρά: Η αδελφή μου Όλγα του Στοβασιλή σύζυγος, που κοιμήθηκε πριν πέντε χρόνια. Η Μαρία Μουστάκα νυν Μουστακοβασιλένα. Μπροστά τους η Κατίνα αδελφή της η Ζεζογιώργενα. Μετά ο παππούς μας Παρεντρογιώρης. Μετά ο Σιδερογιώρης, πίσω του ο αδελφός του ο Σιδερογιάννης, δίπλα ο Νικηφόρος του Λυερομανώλη. Μπροστά είμαι εγώ με την τραγιάσκα, μετά ο Σιδεροκωστής, η Όλγα του Λυερομανώλη και πίσω της ο Γιώργος ο αδελφός της.

Επίσης θέλω να σας ευχαριστήσω και για την δημοσίευση των δικών μου πτωχών συγγραμμάτων.

Πολλούς χαιρετισμούς στους γονείς σου από τον Φραγκουλιάννη, που ζήσαμε ευχάριστες μέρες στα παιδικά μας χρόνια.

Τελειώνοντας, σας εύχομαι υγεία και χαρά.

Με αγάπη Χριστού, Γιάννης Χατζόπουλος

Η Ε' Τάξη του Δημοτικού Σχολείου Κωμιακής το 1968 με επικεφαλής το δάσκαλο Θεολόγο Καστρινέλη σχεδόν σε πλήρη απαρτία κατά τη δεντροφύτευση του πευκοδάσους στον Κάψαλο. Όσοι δεν αναγνωρίζουν τα πρόσωπά τους στη φωτογραφία είναι γιατί: α) Έχουν γεράσει και δεν θυμούνται, β) Είχανε πάει στα Σχιδιά για νερό και ξεχαστήκανε ίσως φουμάροντας κανένα... τσιάρο στη ζούλα.

Το μεσαιωνικό κάστρο της Κωμιακής και ο πύργος του Φράγκου

Εδώ και πολλά χρόνια, στηριγμένος σε χαρακτηριστικά στοιχεία της αρχιτεκτονικής με την οποία ήταν κτισμένο το χωριό, είχα την εντύπωση ότι το παλιό τμήμα του χωριού πρέπει να ήταν κάστρο μεσαιωνικό, φράγκικο.

Τα πολλά και στενά σοκάκια, τα πολλά σπιαστά που υπάρχουν και σήμερα, θυμίζουν εισόδους σε κάστρο, που ακόμη και σήμερα για μεγάλα τμήματα του χωριού είναι οι μόνες εισόδοι σ' αυτά.

Θεωρούσα επίσης πολύ πιθανή την ύπαρξη πύργου, μικρού μιν, αλλά πύργου-κατοικία των Φράγκων φεουδαρχών. Πουθενά όμως στις γραπτές πηγές τις μέχρι σήμερα γνωστές, που αναφέρονται οι φράγκικοι πύργοι της Νάξου και της περιοχής, δεν υπάρχουν πληροφορίες για κάστρο ή για πύργο μέσα στο χωριό της Κωμιακής.

Σήμερα πλέον μπορούμε με βεβαιότητα να υποστηρίξουμε ότι και κάστρο και φράγκικος πύργος υπάρχουν στο χωριό μας και πιστεύω ότι και σε γραπτές πηγές θα τα εντοπίσουμε. Σημειώνω ότι στην Κωμιακή υπάρχουν πολλά σπιαστά, περισσότερα ίσως από οποιοδήποτε άλλο χωριό της Νάξου.

Η συστηματική έρευνά μου για το θέμα αυτό τώρα μόλις αρχίζει και ελπίζω ότι το καλοκαίρι στην επιστημονική ημερίδα που θα διοργανώσει ο Σύλλογος στο χωριό με θέματα σχετικά με την ιστορία και τον πολιτισμό του, θα μπορέσουμε να δείξουμε το κάστρο, τον πύργο και όλα τα σχετικά στοιχεία.

Στον υπό έκδοση Γ' τόμο «ΚΩΜΙΑΚΗ» δημοσιεύονται αρκετές πληροφορίες για πρώτη φορά.

Από καταγραμμένες πλέον αφηγήσεις παλιών συγχωριανών μας, από πληροφορίες επίσημης των παλαιότερων σε ηλικία σημερινών κατοίκων του χωριού, καθώς και πολλών απ' αυτούς που μένουν στην Αθήνα, διαπιστώνουμε ακριβώς ότι ο λεγόμενος **Πύργος του Φράγκου** ήταν σε συγκεκριμένο συγκρότημα σπιτιών με κεντρικό του πυρήνα το σπίτι του μακαρίτη **Καρουσομανολάκη**, στο οποίο σήμερα μένουν τα παιδιά του. Οι σημερινοί ιδιοκτήτες αυτών των σπιτιών επίσης γνωρίζουν ότι κάποτε το σπίτι τους ήταν φράγκικο.

Μπορούμε λοιπόν με βεβαιότητα να προσδιορίσουμε το τμήμα του χωριού όπου ήταν το κάστρο και είναι αυτό που περιγράφεται.

Θεωρώ πολύ σημαντικό αυτό το γεγονός και πολύ σπουδαία αυτά τα μνημεία.

Πρέπει άμεσα το Τοπικό Συμβούλιο της

Το σπιαστό του Μπαλή (Νικολάου Κορρέ), ένα από τα πιο γνωστά του χωριού. Ανέκαθεν καθαρό, νοικοκυρεμένο και αρχοντικό.

Κωμιακής και ο Δήμος να προβούν στις απαιτούμενες ενέργειες προκειμένου να αναδειχτεί το τμήμα αυτό του χωριού, να καθαριστούν και να συντηρηθούν τα σοκάκια και τα σπιαστά, να παρθούν μέτρα ώστε να μην καταστρέφονται τα παραδοσιακά αρχιτεκτονικά στοιχεία των σπιαστών.

Δυστυχώς πολλά απ' αυτά έχουν ήδη καταστραφεί ή «εκουυγχρονιστεί» από τους ιδιοκτήτες τους. Τα σπιαστά πρέπει να κηρυχθούν διατηρητέα μνη-

μεία.

Και βέβαια πρέπει να μπουνο πινακίδες ώστε να είναι επισκέψιμο το κάστρο από τους επισκέπτες και τους τουρίστες.

Η «Κορωνίδα» και ο Σύλλογος πρέπει να συμβάλουν στην κατεύθυνση αυτή.

Η συνέχεια σ' αυτή την ιστορία αναμφισβήτητη θα είναι συναρπαστική.

Στο επόμενο φύλλο της Κορωνίδα θα έχουμε και φωτογραφικό υλικό.

Επιμείλεια: **Παναγιώτης Εμμ. Λιανής**

Έξι χρόνια μετά τον «Καποδίστρια»

Πλήθος ερωτημάτων περιμένουν απαντήσεις

Σίγουρα υπάρχουν απαντήσεις συζητήσιμες.

Η αποσιώπηση είναι πάντα ύποπτη και δεν θα την ανεχθούμε.

Όταν συζητιόταν ο «Καποδίστριας» (ο γνωστός νόμος για την συνένωση των Δήμων και Κοινοτήτων), οι θιασώτες του, για ευνοήτους λόγους, υπερθεμάτιζαν θεωρητικολογώντας για την αναγκαιότητά του, αν και έβλεπαν ολοκάθαρα ότι στην περιοχή μας, αν δεν ήταν καταστροφικός, ήταν ανεφάρμοστος.

Οι άνωθεν εντολές έπρεπε να περάσουν στη βάση. Να μην υπάρξουν αντιδράσεις. Οι αποφάσεις που λήφθηκαν ερήμην του απλού λαού, ερήμην των κατοίκων των χωριών, έπρεπε να φανούν ότι φέρνουν την αναγέννηση στον σκληρά δοκιμαζόμενο τόπο τους. Έμπαινε δήθεν φράγμα στην εγκατάλειψη και οι νέες συνθήκες διαβίωσης θα ήταν παραδεισένιες.

Ως διά μαγείας θα λύνονταν όλα τα προβλήματα και ο μέχρι τώρα ταλαιπωρημένος κάτοικος του ορεινού και απόμακρου χωριού θα γινόταν αφέντης. Όλα θα τα είχε στο πιάτο. Με ένα νεύμα ο αναδιοργανωμένος και σύγχρονος μηχανισμός θα έπιανε κάθε πρόβλημά του. Οι όποιες ταλαιπωρίες θα ανήκαν στο παρελθόν. Το χρήμα θα έρρεε ποτάμι.

Όμως η κάθε είδους ανομβρία ήταν εμφανής από την αρχή. Και σε υπηρεσίες και σε χρήμα και σε κάθε υλοποίηση των έωλων υποσχέσεων.

Από την πρώτη μέρα εφαρμογής του Καποδίστρια άρχισε να φαίνεται η ακαταδεκτικότητα του και η απέχθειά του στις μικρές κοινωνίες, που ή δεν είχαν

τους κατάλληλους ανθρώπους να είναι εξασκημένοι στην προ-σκόλλησή τους στην εκάστοτε εξουσία για την επιβίωσή τους και εν ονόματι του λαού (πάντοτε) ή δεν είχαν τον απαιτούμενο αριθμό ψήφων – πραγματικών ή πλασματικών – για να ρυθμίζουν καταστάσεις και να είναι υ-πολογίσιμοι.

Από την πρώτη μέρα στους μικρούς οι απαντήσεις ήταν στερεότυπες. Δεν έχουμε χρήματα, δεν έχουμε υπηρεσίες, ο δήμος είναι δύσκολος, καλύπτει μεγάλη έκταση, δεν προλαβαίνουμε, δεν μπορούμε... Και σε κάθε περίπτωση θα δούμε. Αφού διοργανωθούμε, θα αντιμετωπίσουμε κάθε πρόβλημα...

Πέρασαν ήδη έξι χρόνια ισχύος του Καποδίστρια. Τα χωριά μας χωρίς ποτέ να τον δουν, τον γνώρισαν. Και τον γνώρισαν, όχι από την γλυκεία όψη, αλλά από την τραχεία κόψη...

Καταργήθηκε το Ταχυδρομείο της Κομιακής, γιατί ήταν ασύμφορο. Τώρα ο συνταξιούχος πρέπει να πάει στη Χώρα να εισπράξει την σύνταξή του. Και εάν είναι του ΟΓΑ δεν του επιτρέ-

πεται παρά μια φορά το χρόνο, γιατί διαφορετικά η σύνταξη δεν θα φθάσει να καλύψει τα έξοδα μετάβασης και επιστροφής. Για να πληρώσει την ΔΕΗ ή τον ΟΤΕ για να μην κοπούν οι αντίστοιχες παροχές, πρέπει να κατέβει

καν. Οι αστυνομικοί σταθμοί όμως, έστω και υπολειπονογενείς, παραμένουν.

Να αναφερθούμε και σε άλλες υποσχέσεις υπηρεσιών, όπως γεωπόνων, κτηνιάτρων, πολεοδόμων κλπ. κλπ. δεν προ-

λαβαίνουμε να τους υποδεχόμαστε, να καταγράφουν προβλήματα και να δίνουν λύσεις. Από πολιτιστικά... ουδεμία αντίρρηση. Φοβερός οργανισμός. Αρκεί να τα εισηγούνται και υλοποιούν οι ημέτεροι, εισπράττοντας και τις σχετικές πλουσιοπάροχες επιχορηγήσεις, ανεξάρτητα από την ποιότητα του έργου τους.

Πληθώρα οργανισμών επί πα-ντός επιστητού και άνευ προβλεπομένου αποτελέσματος, όπου εκεί που ο ένας προεδρεύει ο άλλος αντιπροεδρεύει και τανάπαλιν, με κοινό παρονομαστή άπα-ντες να ταμειεύουν. Και εάν δεν είναι καλά, καλώς λίαν. Αν όμως απά-ξια ποιος λογοδοτεί;

Πότε θα μάθουμε για τις κάθε είδους χορηγίες και τις σκοπιμότητές τους;

Πότε θα μάθουμε πού, πώς και με ποια κριτήρια παίρνονται οι

Πότε θα μάθουμε για τις κάθε είδους χορηγίες και τις σκοπιμότητές τους;

Πότε θα μάθουμε πού, πώς και με ποια κριτήρια παίρνονται οι

Ας τα ριξουμε κι εμουνού του «Καποδίστρια» να μην ντου τα χρωστούμενε...

στην Χώρα, γιατί η έδρα του δή-μου είναι ασύμφορη και με πιο μεγάλη ταλαιπωρία. Για να πλη-ρώσει τα τέλη στον δήμο, πρέ-πει να μεταβεί αυτοπροσώπως, αφού ο δήμος και μεν έχει ταμεία, αλλά αντιμετωπίζει το πρόβλη-μα να του δοθούν πλαστά χαρ-τονομίσματα... (έτσι απάντησαν από τον δήμο), λες και οι κάτοικοι των χωριών έχουν παραγωγή πλαστών ευρώ... Τα σχολεία τεί-νουν να καταργηθούν. Τα αγρο-τικά ιατρεία περιθωριοποιήθη-

Δημαιορεσίες στους Δήμους Δρυμαλίας, Νάξου και Γαλατσίου

Με τις Δημαιορεσίες και την ανά-θεση αρμοδιοτήτων στους νέους αντιδημάρχους ξεκίνησε το έτος (ως είθισται) για τους Δήμους του νησιού μας και το Δήμο που φιλοξενεί το σύλλογό μας, το Γα-λάτσι.

Πιο συγκεκριμένα, στο Δήμο Δρυμαλίας ορίστηκαν αντιδή-μαρχοι ο Γεώργιος Σουλής, με αρμοδιότητα να αναπληρώσει το δήμαρχο σε θέματα της Τεχνικής Υπηρεσίας, και η Παρασκευή Βι-τζηλαίου, με αρμοδιότητα τα θέ-ματα Διοικητικής και Οικονομικής Υπηρεσίας. Η ανανέωση της θητείας της συγχωριανής μας Βούλας είναι τιμή για την Κομια-κή και, λόγω της τακτικής της παρουσίας στο χωριό, ευκαιρία για άμεση και συνεχή επικοινωνία των χωριανών με την ηγεσία του δήμου, με σκοπό την αποτε-λεσματική και έγκαιρη αντιμετώ-πιση των προβλημάτων μας, ό-πως η ίδια τονίζει.

Στο Δήμο Νάξου αντιδήμαρχοι

ορίστηκαν οι: Ιωάννης Ποσά-ντζης, με αρμοδιότητες, μεταξύ άλλων, την επίβλεψη των Διοι-κητικών και Τεχνικών Υπηρε-σιών, τη λειτουργία Σχολικών Ε-πιτροπών, τη διάθεση των λεω-φορείων του Δήμου και την επο-πτεία των τομέων Υγείας, Πρό-νοιας, Νεολαίας. Νικόλαος Μα-ράκης, ο οποίος αναλαμβάνει την εισήγηση για κάθε θέμα που αφορά στην ύδρευση και στην α-ποχέτευση, τον έλεγχο των δη-μοτικών σφαγείων, την υπογρα-φή πιστοποιητικών που έχουν σχέση με την αγροτική περιου-σία και απασχόληση των δημο-τών της Χώρας Νάξου και την ε-ποπτεία στην εκτέλεση έργων με αυτεπιστασία, σε συνεργασία με την Τεχνική Υπηρεσία. Νικό-

λαος Κάβουρας, που επιφορτί-ζεται με την παρακολούθηση του θέματος για την ίδρυση και λειτουργία νέου ΧΥΤΑ και με κά-θε θέμα καθαριότητας, με τη χο-ρήγηση άδειας για τοποθέτηση πινακίδων, επιγραφών ή διαφη-μιστικών πλασιών σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους, με τη συ-ντήρηση δρόμων, πλατειών και πεζοδρομίων και με τη συγκε-ντρωση και φύλαξη εγκαταλειμ-μένων οχημάτων και μηχανήμα-των. Ευστράτιος Φουτάκογλου, με ευθύνες την εποπτεία της Οι-κονομικής Υπηρεσίας, την εισή-γηση για τα θέματα ίδρυσης και λειτουργίας καταστημάτων, την υπογραφή των αποφάσεων και των συμφωνητικών για τη μί-σθωση των αιγιαλών και την προβολή καταστημάτων στον αιγιαλό, τον έλεγχο του παραε-μπορίου.

Στο Δήμο Γαλατσίου, αντιδή-μαρχοι ορίστηκαν οι: Νικόλαος Πρωτονοτάριος, στον οποίο α-νατέθηκε η εποπτεία και ο συ-ντονισμός των θεμάτων που ά-πτονται της Τεχνικής Υπηρε-σίας. Βασίλειος Δερεδίνης, με αρμοδιότητα τα πράσινα φύσεως θέματα της Διεύθυνσης Οικονο-μικών Υπηρεσιών. Γερμάνος Με-λισσοουργός, που αναλαμβάνει τον έλεγχο των λειτουργιών της

Υπηρεσίας Καθαριότητας. Σο-φοκλής Γεωργακόπουλος, που θα ασχολείται με θέματα Κοινο-νικών Υπηρεσιών. Νικόλαος Αλι-μπέρτης, που θα ελέγχει τα θέ-ματα Αθλητισμού του Δήμου. Α-ξίζει να τονιστεί η παρουσία τριών αντιδημάρχων με ναξιακή καταγωγή, κάτι που δείχνει την ανταπόκριση του δημάρχου στα αιτήματα του κυριάρχου στο Γα-λάτσι ναξιώτικου στοιχείου. Δεν θα μπορούσε να παραλειφθεί το

γεγονός ότι οι κ.κ. Αλιμπέρτης και Μελισσοουργός κατέγονται από την Κομιακή και βρίσκονται κοντά στο σύλλογό μας, όπως και ο κ. Πρωτονοτάριος, Κορωνι-διάτης, φίλος της Κομιακής και παρών σε κάθε εκδήλωσή μας, όπως και οι κ.κ. Γεωργακόπου-λος και Δερεδίνης, στον οποίο έ-λαχε επιπλέον το φλουρί στην κοπή της πίτας μας...

Ο Σύλλογος Κορωνίδας εκ-φράζει τις ευχές του για επιτυ-χημένο έργο σε όλους και υπεν-θυμίζει την προθυμία του να συ-νεργαστεί με τον καθένα τους για την επίτευξη των στόχων του.

Γ.Ν.Μ.

Σύλλογος Απολλωνιατών Νάξου

Το Δ.Σ. του Συλλόγου Απολλωνιατών Νάξου σας προ-σκαλεί στην καθιερωμένη εκδήλωση κοπής της Πρωτο-χρονιάτικης Πίτας, που θα γίνει το Σάββατο 12 Φεβρουαρίου 2005 και ώρα 7 μ.μ. στην αίθουσα του Συλλόγου μας. Το ίδιο βράδυ θα γίνει και η βράβευση των νέων φοιτητών και σπου-δαστών που πέρασαν σε ΑΕΙ και ΤΕΙ.

Πρόσκληση. Ο Σύλλογος Απολλωνιατών Νάξου σας εύ-χεται Χρόνια Πολλά, Καλή Χρονιά και σας ενημερώνει ότι ο ετήσιος χορός που διοργανώνει ο Σύλλογος θα πραγματοποιηθεί στις 13 Μαρτίου 2005, ημέρα Κυριακή και ώρα 21.30 στο κέντρο «Αρμενάκι», με πλούσιο καλλιτεχνικό πρόγραμμα με την Ελένη Λεγάκη και άλλους καλλιτέχνες. Διεύθυνση κέν-τρου: Πειραιώς 209 και Πατριάρχου Ιωακείμ 1, Ταύρος, τηλ. 210-3474716, 3472343.

Ακόμη θα πραγματοποιηθεί εκδρομή στη γέφυρα Ρίου-Αντιρίου στις 3.4.2005 δωρεάν. Δηλώσεις συμμετοχής μέ-χρι 29.3.2005.

Έκθεση καλλιτεχνών από την Κομιακή στο Σύλλογο Κορωνίδας

Ο Σύλλογος Κορωνίδας Νάξου προτίθεται να πραγματοποιήσει έκθεση με έργα Κομιακών καλλιτεχνών στη διάρκεια του μη-νός Μαΐου. Το συντονισμό της προσπάθειας έχει αναλάβει η καλλιτέχνης, μέλος του Δ.Σ. του Συλλόγου και υπεύθυνη πολιτι-στικών, Μαρίνα Καρούση. Όσοι καλλιτέχνες από το χωριό επι-θυμούν να συμμετάσχουν προβάλλοντας δημιουργίες τους, μπορούν να δηλώσουν το ενδιαφέρον τους στα τηλέφωνα: 210-2917400, 210-5775975 και 6978-640987.